

۸۵۷۲

- عنوان: به ضمیمه قوانین آستانه مبارکه حضرت عبدالعظیم
- صورت وقفنامه میرزا شفیع خان مستشار الملک کرمانی.

- یادداشتی: آستانه مبارکه حضرت عبدالعظیم / رنامعلوم
- اهتمام میرزا فتاح خان نشی باشی، ۱۳۱۹ ق. صورت
- وقفنامه میرزا شفیع خان مستشار الملک کرمانی / رنامعلوم
- اهتمام شیخ علی کبر العلام، ۱۳۱۹ ق.

شماره عمومی .... کتابخانه / بخش ....

وقفی / خریداری .... تاریخ ....

طول ۱۶٫۷ عرض ۱۰٫۵ شماره صفحه ها ۶۲+۴۶+۱۶

مصور ☐ درسي ☐ گراوری ☐ افست ☐

ملاحظات ۱ - صورت قوانین آستانه مبارکه حضرت عبدالعظیم
۲ - صورت وقفنامه میرزا شفیع خان

نام کتاب حضرت شاهزاده عبدالعظیم (ع)

مؤلف جواد سحربیدار / گردآورنده

موضوع عبدالعظیم ~~حسنی~~ بن عبدالله (ع) زبان فارسی

سال چاپ ۱۳۱۹ق محل چاپ

شماره عمومی کتابخانه / بخش

وقفی / خریداری تاریخ

طول ۱۶٫۷ عرض ۱۰٫۵ شماره صفحه ها ۶۳+۴۶+۱۶

مصور ☐ درسي ☐ گراوری ☐ افست ☐

ملاحظات جلد: نو ۱- صورت موقوفات آستانه مبارکه حضرت عبدالعظیم (ع)

۲- صورت وقفنامه میرزا شفیع خان

غلطنامه کتاب خصائص العظیمیه غلط املائی و کلمه محو شده و اضافه شده

ص ۱ نزورات غلط نذورات صحیح	ص ۲۵ محو شده عمرو م	ص ۱۵ اوزا غلط زوار صحیح	ص ۱۴ اضافه شده فی
ص ۲ صغور غلط ثغور صحیح	ص ۳۰ بوناپارت یا محو شده	ایضا محو شده سطر ۱۲ برای نذا	ص ۴۴ از کسر غلط کثر
ص ۳۰ وجلیل القدر واو زیادتی است	ص ۳۱ سطر ۱۱ ظاهراً الف محو شده	ص ۱۷۱ سطر اول نظر میکند کنند سطر هشتم	ص ۵۳ اشهد ان لا اله الا الله وحده محو شده
ص ۳۳ اباحماد الف محو شده	ص ۳۱ سطر ۱۲ انکه محو شده	ارواح صحیح روح غلط	ص ۵۳ سطر ۱۰ در عدم علم غلط همزه را محو شده
ص ۴۴ سطر ۹ او کسر شده	ص ۵۲ سطر هشتم زبدة الانساب و فی غلط محو شده	خاتم تهیم	سطر ۱۱ از غلط نداند
ص ۱۰ علیهم السلام اضافه	زبدة الانساب و فی نسب سادات الانجاب		صحیح است ص ۵۲ سطر ۲ بافرمایش

حضرت شاهزاده عبدالعظیم

بطبع رسید
رساله مستطابه
و من مؤلفات جناب شریعتمآب
آقا شیخ بهاء الدین معین العلماء
زید عزه
بسعی و اهتمام جناب مستطاب ملاذ
العلماء العظام آقا شیخ علی خازن الروضة البهیة
خزانه دار سرکار نوروز سرکار فیض آثار
و هو موسوم بالتحریر شیخ المحدثین شیخ
صدوق رحمه الله
در کارخانه عالیجاه آقا میرزا
علی اصغر باسمه چی سمت
اتمام پذیرفت
فی
شهر رجب المرجب سنه ۱۳۱۸

مظفرالدین بوالغزی شاه قاجار

از نام کشتشان خوش طرز نعمت آهنگ خصم و نیز پرده عدو
محض سلامتی وجود مبارک و تشکر از تشریف فرمائی حضرت
اقدس شاهنشاه اسلام پناه سلیمان جایگاه برازنده تخت و سریر
و شایسته فرمان فرمائی و کشورگشائی مروج شریعت حضرت خاتم
المرسلین حافظ ثغور مسلمین السلطان الاعظم و الخاقان
المعظّم ایّده اللّه الملک الجبّار و در صدد آن محفل
آرائی بر آمده و سرج مسند وزارت حضرت مستطاب اجل
اکرم اشرف امیر افخم میرزا علی اصغر خان اتابک اعظم
علیه الرحمه ذی شوکته حسب الامر حضرت مستطاب اجل اکرم
افخم منشأ خیرات و موجد مبرات نصرالله خان عمید السلطنه
طالشی امیر تومان دام اقباله العالی که امیر پنج مکرم و دبیر
معظم خادم قدیمی دولت جاوید مدت و خیرخواه سلطنت
با عظمت که از ابنای روزگار و امراء با اقتدار و رجال
روزگار بکفایت و سخاوت و جلالت و شجاعت و نبالت چون

بر سرش له همم لا منتهی لکبارها و همّته الصغری اجل من الدهر
هفتصد و پنجاه مجلد از کتب مستطاب خصایص العظمیه تا
که تألیفات جناب مستطاب اجل العلماء العاملین و زبده
الفقهاء و المجتهدین عماد الاسلام و المسلمین آقا شیخ محمد
جواد شریعتمدار سلمه الله تعالی خراسانی زاده کل موقوفات
آستان عرش نشان خلف ارجمند مرحوم مغفور خلد مکان
عمدة المجتهدین و شیخ الفقهاء و المتبحرین زبدة المحدثین شارح اخبار ائمه المعصومین
آقا شیخ مهدی مجتهد شاهزاده عبدالعظیمی و نبیره و سبط مرحوم مغفور
جنت مکان طوبی مقام اعلم العلماء الفاضلین و افقه الفقهاء و المجتهدین
رئیس الملة و الدین حجة الاسلام و المسلمین حاجی ملا علی طهرانی کنی
دار اعلی الله مقامهما بحلیه طبع آراسته فرموده مجاناً داده
مبشر و امید است که حضرت سید الکریم نصرت و عزت دنیوی و اخروی
و اجر عظیم و ثواب جزیل بآن وجود محترم عنایت فرماید که ناظرین و زائرین
و مؤلف را از دعاء خیر فراموش ننمایند ان شاء الله تعالی و انا اقل ابناء العلماء
شیخ مهدی ناظم مطبعه محترمه همایونی شاه شهید طاب ثراه

شجرهٔ حضرت امام حسن

عبدالعظیم

عبدالله

علی

حسن

زید

امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب بن هاشم عبدالمطلب عبد مناف

شجرهٔ حسب و نسب حضرت عبدالعظیم علیه

ابو عبدالله احمد

عبدالعظیم

محمد

عبدالعظیم بن عبدالله بن علی بن حسن بن زید بن حسن بن علی بن ابی طالب

هذا كتاب مستطاب خصائص العظمية در ثواب زيارت وجلالت شأن حضرت عبد العظيم الحسني عليه وعلى آبائه الآف التحية والتكريم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعلنا من امة خير النبيين وسيد
المرسلين ورحمة للعالمين وشفيع المذنبين الذي
كان نبيا وادم بين الماء والطين وصيرنا من شيعة
امير المؤمنين ولسان الصادقين ووزير
المصطفى علم الهدى خازن علم الله ومختاره من
خلقه قائد السابقين الى الجنة وحجة الله على
بريته وحبله المتين لسان الله الناطق ويد الله

القوي ووجه الله المضيء وجنبه وباب الله الذي
من تمسك بولايته امن من النار وقاتل الناكثين
والقاسطين والمارقين ابي الحسنين كهف الارامل
ابي المكارم والمفاخر عم يتساءلون عن ولايته يوم
القيمة وهي النبأ العظيم ثم لتسألن يومئذ عن
النعيم الذي بتبليغ امامته شرط الرسالة واكمال
الدين واتمام النعمة وقال الرسول في حقه
من كنت مولاه فهذا علي مولاه اللهم وال
من والاه وعاد من عاداه الذي وجبت مودته
وامرنا بها عند صلوة المؤمن وحي على الصلوة
وحي على خير العمل ويعسوب الدين الضارب بالسيفين
والطاعن بالرمحين والبايع بيعتين والمهاجر
بهجرتين وقاتل ببدر وحنين الذي نزل على
اعدائه سأل سائل بعذاب واقع للكافرين ليس

له ذا ضع وعلا على كتف النبي لكسر الاصنام ولم
يدرك فضله العقول والاوهام اخ الرسول
وزوج البتول واب الائمة المعصومين وسيد
الاوصياء المرضيين الذي عنده ديوان الشيعة
واسمائهم وهم عند الموت لا يخافون ولا يحزنون
وفي قبورهم لا يعذبون وهم الشهداء والصديقون
وعند ربهم يرزقون ويدخلون الجنة بغير
سؤال وهم من فزع يومئذ امنون ولا يوادون
من حاد الله ورسوله ولو كانوا اباءهم او ابناءهم
او اخوانهم او عشيرتهم وعادوا فيه الاقربين ووالوا
فيه الابعدين عون المؤمنين وشفيع لهم عند
رب العالمين وداعيهم الى يوم المحشر الى حوض
الكوثر قسيم الجنة والنار للمؤمنين والكفار
الذي حبه الجنان وبغضه النيران مطلوب كل طالب

علی بن ابی طالب و صلی الله علی رسوله والائمة
المیامین من آله وسلم تسلیما کثیرا ولعن الله اعدائهم
وکانت لهم جهنم جزاء ومصیرا **و بعد** چنین
گوید بنده معصیت کار درگاه حضرت کردگار خادم
شریعت احمد مختار خانه زاد فرزند حمید گرامی
ذاکر حضرت حسینی حاجی حرم حضرت رضوی
خادم حضرت عبد العظیم حسنی ابن فهکبر رجبعلی
الشریف محمد جواد الموسوی ذاکر که بر دوستان و شیعیان او لازم
سید کریم و محدث علیم عالم آل محمد کمال اشتها
اکمل حضرت شاهزاده عبد العظیم علیه التحیة و
التسلیم مخفی نیست بلکه متحتم است که قدر و منزلت و
بزرگی و بزرگواری آنحضرت را ندانند و نفهمند
که چه قدر اعتماد داشتند ائمه اطهار بان بزرگوار
وچه قدر آنحضرت صاحب علم وجلالت و نبالت

و زهد و تقوی و ورع بوده و چه مرتبه در نزد
حضرت احدیت جل شانه تعالی دارد و ثواب زیارت
آنجناب را بشنوند و بخوانند تا موجب زیادتی
بصیرت و اعتقاد ایشان گردد و در مقام شکر
گذاری حضرت احدیت جل شانه و تعالی برآیند
که چنین نعمت عظمی و عطیه کبری بایشان مرحمت
فرموده و فیض شرفیابی زیارت آنحضرت را بانها
عنایت فرموده و بواسطه زیارت آن بزرگوار مستوجب
بهشت عنبر سرشت خواهند شد لهذا این بنده
بی بضاعت با عدم لیاقت و کمال خجالت از کتب اخبار
احادیثی که در ثواب زیارت آنحضرت از ائمه اخبار
علیهم صلوات الله الملک المختار علیهم السلام وارد
شده با ترجمه و قلیلی از فضایل آن ابوالفضایل
در این مختصر جمع کردم و مسمی نمودم بخصایص

العظمیه که پنج حدیث در ثواب زیارت آنحضرت ذکر
شده که چهار از آن از حضرت علی سیم علیه السلام وارد شده
و یکی از حضرت علی چهارم و مشتمل است نیز بر پنج
حدیث در فضیلت آنحضرت و قول پنج نفر از
علماء اعلام در جلالت قدر آن امامزاده والا
مقام هر چند زیاده از بیست نفر از علماء اعلام
شرح جلالت و نبالت احوال آنحضرت را در کتب خود
ذکر فرموده اند چون غرض کلیه از این مختصر ترتیب
عدد در خمسه است لهذا اکتفا شد بقول پنج
نفر از علماء اعلام در تنقیه احوال آنحضرت و اقوال
علما را در کتاب مستطاب تحفة العظمیه ذکر نمودم
امید است که این مختصر مطبوع طبع شیعیان
گردد و اگر نقصی در آن ببینند بخوبی قلم اغماض
در کشند و این بنده عاصی و والدینش را از دعای خیر

فرموده‌اند نعم ما فرموده بالله نستعين انه الموفق وخير

معين حديث اول در کتاب وصايا النجباء

حدیث اربع

عالم فاضل کامل آقا ميرزا محمد باقر خلف ارشد مرحوم
ميرزا زين العابدين خوانساری که در شرح
احوال علماء ابنا بعين اهل عصمت بوده و از کتاب
بترتيب حروف تهجی است و باب عين تخصص کرده
از احوال حضرت عبد العظيم نوشته که
شهيد ثانی در تعليقه که بر خلاصه علامه نوشته
نوشته عبد العظيم هو العبد العظيم المدفون
بمسجد شجره و قبره يزار وقد نص على زيارته
الامام علي بن موسى الرضا عليه السلام قال عليه السلام
من زار قبره وجبت له على الله الجنة وقد ذكره
بعض النسابين يعنی عبد العظيم که اسمش با
مسمی است يعنی بنده بزرگ خدا است مدفنش

مسجد شجره است و قبرش زيارتگاه است بتحقيق که تنصيص
و تصريح کرده است بزيارتش که مردمان را امام ثامن
علی بن موسی الرضا که هر که زيارت کند قبر عبد
العظيم را واجب ميشود برای زاير بر خدا بهشت يعنی
خدا زايرش را بهشت ميبرد و مؤيد اين حديث
شريف فرمايشی است که ميرداماد در کتاب رواشح
سماويه فرموده وقد ورد من زار قبره وجبت له الجنة يعنی
وارد شده است که هر کس زيارت کند قبر عبد العظيم
عليه السلام را واجب شده است برايش بهشت و يکی از
کتابهای رجال که مؤلفش نزد من مؤلف مجهول است
مينويسد وقد نقل بعض مشايخنا المعتمدين
ان الرضا نص على زيارته يعنی برخی از استادان
که محل اعتماد است نقل کرده که امام ضامن راضی
بقضاء خدا حضرت رضا ع نص فرموده بر زيارت حضرت

عبد العظیم حدیث ثانی و ایت فی بعض
کتب ... البیّنة ان الرضا علیه السلام قال من
زارنی بعد موتی ضمنت له الجنة ومن لم یقدر علی زیارتی
فلیزر اخی عبد العظیم الحسنی بالری مؤلف
گوید که در بعضی از کتابهای حدیث دیدم که صدر
نشین ایوان تسلیم و رضا حضرت امام رضا علیه السلام
فرمود هر که زیارت کند مرا بعد وفاتم ضامن
میشوم برایش بهشت را و هر که توانائی زیارت
من ندارد پس باید زیارت کند برادرم عبد
العظیم حسنی را در ری و امر بزیارت و عموم من
و دیگر اخوت دلالت بر فضیلت و ثواب زیارت
بی‌نهایت دارند از این حدیث شریف بر می‌آید
هر که زیارت کند حضرت عبد العظیم ع را حضرت
امام رضا علیه السلام ضامن است که او را بهشت ببرد

... من استبصر ... کما ان الرضا نص علی زیارته فقد زاد علی ... وجبت له الجنة ... علماء
... بعد ... متواترة مستفیضة

زیرا که امر بزیارت شده و درد که بدل الفوت
در ثواب و عموم هم دارد و این خوف کمتر کسی
اخا العرب نیست بلکه ارتباط معنوی نسبت باین
حضرت و انحضرت ع حدیث سیم در مطالم الانوار
ان الرضا علیه السلام قال اذا عجزت عن زیارة جدی
الحسین علیه السلام فزر السید الزاهد العابد عبد
العظیم بالری فانه اجزاك وكفاك هر گاه عاجز
شوی از زیارت جدم حسین پس زیارت کن سید
تارك دنیا و پرستنده خدا عبد العظیم را در ری
بدرستیکه این زیارت از آن مزد زیارت بی‌نیاز میکرداند
ترا و کفایت میکند ترا از آزادی جهنم و دخول
بهشت مؤلف عرض میدارد مفاد از
حدیث شریف این است که جزای او را حضرت خامس آل
عبا از برای این حضرت است و این حدیث و سایر اخبار

حدیث سیم

نیز از حضرت رضا علیه السلام اخبار از مستقبل است
که در ری مدفن حضرت عبد العظیم علیه السلام و محط رحال
شیعیان و دوستان و بدل حرم محترم حسینی روحی
علی مشرفهما سلام الله خواهد شد حکایت
چهارم یقول المؤلف فی اخبار العظیمه ان
الرضا علیه السلام قال من زار عبد العظیم الحسنی ع
بالری کان کمن زار ابا عبد الله الحسین بکربلا
یعنی امام هشتم فرمود که هر که از شیعیان زیارت
کند عبد العظیم حسنی ع را که در ری مدفون است
میباشد مثل کسیکه زیارت کرده جناب سید
الشهداء علیه السلام را در کربلاء و وجه شبه در اینجا
ثواب است پس ثواب زائر آنجناب مانند ثواب زائر
آنجناب است کمن زار الله فی عرشه و بنا بر ثبوت
عموم منزلت با امر مخصوص مثل عرفه که خدا اول

نظر میکند بزوار سید الشهداء و بعد توجه
میفرماید باهل عرفات و در برخی ایام مرسومه
که بهشت بزائر واجب میشود و امامزاده واجب
التعظیم حضرت عبد العظیم از حضرت جواد ع
روایت کرده که هر که زیارت کند امام حسین را
در شب بیست و سیم ماه مبارک رمضان و آن شبی است
که امید شب قدر است و از آن شب هر امر محکم و
مقدر میشود مصافحه کنند با او روح صد و
بیست و چهار هزار پیغمبر و روز نیمه شعبان هم
با زائر مصافحه نمایند ارواح صد و بیست و
چهار هزار پیغمبر از زوار آنجناب پس باید این فضایل
از برای زائر حضرت عبد العظیم هم ثابت باشد
و همین قدر و فضیلت کفایت میکند و اما فعل
مثل اینکه در هر قدمی ثواب یک حج و یک عمره

برای ثبوت زیارت حضرت عبد العظیم ثابت باشد من باب
عموم قضیهٔ شرطیه امید آن هست با حصول
اجابت غایت این قبهٔ عظیمهٔ منوره واما
بعضی فقرات که این حرم حکم ثواب حسینی را
باشد اصلا دلالت ندارد حدیث نجیب
روی الصدوق فی ثواب الاعمال فقال حدثنا علی بن
احمد قال حدثنی حمزة بن قاسم العلوی رحمه الله
علیه قال حدثنی محمد بن یحیی العطار عمن
دخل علی ابی الحسن علی بن محمد الهادی من اهل
الری قال دخلت علی ابی الحسن العسکری فقال
این کنت فقلت زرت الحسین فقال اما انک لو
زرت قبر عبد العظیم عند کم لکنت کمن زار
قبر الحسین علیه السلام بسند سابق ابن بابویه علیه
الرحمه روایت میکند از مردی از اهل ری

که بحضور امام النور هادی دین شرفیاب شده
بود او گفت که داخل شدم بر پدر امام حسن عسکری
پس فرمود کجا بودی معروض داشتم که زیارت
امام حسین علیه السلام مشرف شدم پس فرمود
اگر زیارت کرده بودی قبر عبد العظیم را که نزد شما است
یعنی در ری مدفون است بودی مثل کسیکه زیارت
کرده قبر امام حسین ع را **مؤلف** عرضه میدارد
اینحدیث شریف را مرحوم صدر الحکماء والمتالهین
ملا صدرا در شرح اصول کافی در کتاب
توحید پس از آنکه شرحی در احوالات و جلالت
آنحضرت ذکر کرده ومینویسد احوالات آن
حضرت را مفصلا در کتاب کبیر خود ذکر کرده ام
نقل میفرمایند بعینه بی تغییر الا آنکه الحسین
حسین بن علی ذکر فرموده بزیادتی علی بن

تفضلاً لفظ نبر ثانی و در کامل الزیاره و مزار و
اینحدیث شریف مذکور است نیز عرض میکند
باوصف آنکه در اول سند ثقات صحیح است من باب
عموم حدیث من بلغ اینحدیث معتبر است صدوق
که با مسمی است و علی بن احمد و براقی نامند
و مرحوم میرزای استرآبادی در رجال وسیط
فرموده کان علی بن احمد مرضیا و حضرت حمزه
که در آنجا مدفون است از اولاد حضرت ابوالفضل
العباس ع است بقول شهید ثانی و غیره و جلیل
القدر بوده و نجاشی منسوبست بعد از توثیق
و جلالت و کرامت آنحضرت که ابو علی حمزه بن
قاسم بن علی بن حمزة بن حسن بن عبد الله بن
عباس بن علی بن ابی طالب ع ثقه جلیل القدر
من اصحابنا و نیز میفرماید که آنحضرت کتابی

ذکر فرموده که مخصوص است روایت زیارت
از حضرت امام جعفر صادق ع ذکر نموده اند
عرضه میدارد مؤلف قبر مبارک آنحضرت در
نزدیکی حله در جزیره بنی زبید است که زیاده
از بیست هزار جمعیت سکنی دارند محل اعتماد
اعراب صاحب کرامت و خوارق عادات رزقنا
الله زیارته و در رجال مسطور است که محمد بن
یحیی عطار قمی شیخ اصحاب است و ثقه و بسیار
حدیث روایت کرده و کلینی از وی احادیث نقل
نموده و مجلسی هم اینخبر را نقل نموده بسند معتبر
پس باید گفتگو از دلالتش کرد ظاهر خصوصیت
در اینجا ملحوظ نیست بعلت فکری از عجز در
تعبیر نیست نظیر خطاب اعرابی فکفر بعد از
عرض اعرابی هلکت و اهلکت وافقت اهلی

در معنی زیارت

فی نماز و رمضان که فقها حکم را عام گرفته‌اند
یعنی خصوص مورد باعث تخصیص حکم نمیشود
پس دلالت دارد که ثواب زیارت این دو مطلقا
مساویست یعنی تفضل خدا ثواب زیارت سید
الشهداء علیه السلام را بزائر حضرت عبد العظیم ع
عطا میفرماید و بجهت مرحمت زیارة شیعیان
حرم انجناب را بدل حرم حسینی قرار داده مؤلف
مختصر عرضه میدارد باید دانست که معنی زیارت
چیست مرحوم شیخ جعفر نور الله مرقده
زیارت حضور است و سلام معروف مرحوم
مغفور شیخ محمد حسن هم تفسیر بحضور نموده
و فی المجمع الزیاره فی العرف قصد المزور اکراما
و تعظیما له و استیناسا به در اصطلاح قصد
زیارت کرده شده است بجهت گرامی داشتن

و تعظیم نمودن مزور را و انس گرفتن با وی و
عام است و اطلاق بر مرده و زنده هر دو میشود
من زار حیا و لم یذق شیئا فکانما زار میتا
قوله تعالی الهیکم التکاثر حتی زرتم المقابر
در حدیث غبوا فی زیارة القبور و غبوا فی
زیارة المریض و معنی زیارت حیا نیز در السنه
مشهور است همان حاضر شدن بمکان مزور
متصور است و سلام کردن و قرآن و دعا
خواندن و طلب مغفرت برای خود بوسیله
مزور محترم و در زیارت اهل قبور نسبت
بزائر و مزور هر دو موجب مغفرتست و رحمت
و رتبه و جهت زیارت کردن مقابر و مراقد
شاید برای تکمیل مراتب که در دار دنیا این
ابدان و هیاکل نموده‌اند و بعضی را متناهی

با ایشان رسیده پس از رسیدن فیض انقطاع موت
بعد از ممات ظاهری از ایشان نشده بلکه بیشتر
و زیادتر در عالم برزخ بقدر افاضهٔ المتبر بر
اجساد و اجسام برزخیه ایشان بر قبور شان میشود
و هر کجا هم باشند کمال توجه را بمضجع و
مدفن خود شان دارند و سلب توجه از ان محل
و مورد نمی نمایند پس هر که مرقد شریف محترم را
آمد و حاجت و مطلب خواست از ان جهت که آن
قبر مهبط ملائکه است لابد بزائر هم بهره میدهند
پس از توجه حضور زائر نزد محترم مراد از فضل
رحمن برای زائر خود فیض و مدد میخواهند
دعای مزور هم بهدف اجابت میرسد پس
هر چه مزور در مرتبه اش زیادتر فیض زائر بیشتر
میرسد و کتاب مزور از کتاب هدایت الائمه

که از مرحوم شیخ حر علیه الرحمه نقل کرده است
قال النبی ص یا علی ان الله جعل قبرک و قبر ولدک
بقعة من بقاع الجنة و عرصة من عرصاتها یعنی
جناب ختمی مآب بجد و صیا و شاه اولیا فرمود
که خدای تعالی قرار داده است قبر تو و قبر فرزندت
بقعه از بقعهای بهشت و فضائی از فضاهای آن ظاهر
از اولاد سادات میباشند فرزند اولاد روحانی
که شامل علما است بود و جسمانی فقط هم نیست
نظیر حدیثها که هم جسمانی نیست هم روحانی هر چند
حدیث ظاهر و منصرف با ائمه طاهرین باشد ولی
من باب و مرقد که تشبیه شده و زیارت
حضرت عبد العظیم بزیارت سید الشهدا علیه السلام
و حضرت رضا سلام الله علیه و نسب ظاهری و
ارتباط معنوی آنجناب با ایشان حیا بجد عالم آل

محمد او را خوانده اند احتمال شمول میرود که
مدفن آنحضرت هم بقعه از بقاع بهشت باشد
در ثواب الاعمال است که حضرت پیغمبر فرمود من زارنی
او احداً من ذریتی زرته یوم القیمة این حدیث هم
شامل حضرت بود احتمال شمول دارد والله العالم و
و برای بصیرت شیعیان پنج حدیث هم در فضیلت
آنحضرت ذکر و عرض نمایم **حدیث اول** در جنة
النعیم که از تالیفات عالم ربانی مرحوم حاجی میرزا
باقر محدث است در روح و ریحان هشتم در
فضل حضرت عبد العظیم ذکر کرده که در سنه ۱۲۹۴
هزار و دویست و نود و چهار در نجف اشرف
علی ساکنها الاف التحیة والتحف و رزقنا الله
زیارة ارضه بالسعادة والشرف کتابی از خطوط
شریفه کافی الکفاة اسمعیل صاحب عباد دیدم

فخر الدوله دیلمی اوراقی در فضیلت حضرت عبد
العظیم نوشته بود زیارت کردم و صورتش را
برداشتم و انوا از هدایای غریبه و فتوحات
غیبیه دانستم از انجمله این حدیث شریف است
و قوت دلالت بر صدقش میکند روی ابو تراب
الرویانی قال سمعت ابا حماد الرازی یقول
دخلت علی علی بن محمد بسر من رای فسئلته عن
اشیاء من الحلال والحرام فاجابنی فلما ودعته
قال لی یا ابا حماد اذا اشکل علیک شیء من امر
دینک بناحیتک فاسئل عن عبد العظیم بن
عبد الله الحسنی واقرئه منی السلام یعنی ابو تراب
عبد الله بن موسی رویانی گفت که ابا حماد
از اهل ری بود گفت که داخل شدم بسامره
خدمت ذی سعادت حضرت امام علی نقی علیه السلام

وبعضی از مسائل حلال و حرام از انحضرت پرسیده جواب
خواستم وداع نمایم مولایم را فرمودای اباحماد هرگاه
مشکل شود بر تو چیزی از امر دینت در حدود دین خود
پس سوال کن از عبد العظیم حسنی واو را از من سلام
برسان داعی عرض میکنم ابلاغ سلام از امام کمال
افتخار از برای امامزاده والامقام دارد و امر بفرا
گرفتن احکام دینیه از مصداق وما ینطق
عن الهوی دلالت بر علم و عدالت و حجت بودن
حضرت عبد العظیم از جانب حجة الله دارد بعلت
انکه مفتی باید عالم کامل و متقی باشد و اینجا احادیث
که در مدح علماء اعلام وارد شده من جمله
مداد العلماء خیر من دماء الشهداء و اینجه در باره
متقین فرموده اند اولئک علی هدی من ربهم و
اولئک هم المفلحون جمیع اینها شامل انسید

کریم وان محدث علیم است و بفرمایش حضرت
حجة اما الحوادث الواقعة فارجعوا الی رواة احادیثنا
فانهم حجتی علیکم وانا حجة الله حجت امام زمان نیز
بوده و بیان و تفصیل این مقام را در تحفة العظیمیه عرض
کرده ام حدیث دوم در بعضی کتب
اخبار مسطور است که روزی محدث علیم
شرفیاب خدمت سرسعادت امام دهم شده
در مجلس بزرگی و جمع کثیری خدمت هادی
دین نشسته بودند حضرت عبد العظیم در موخر
مجلس نشستند امام علی النقی متوجه انبزرگوار
شدند و از انکسیکه مقدم بر انجناب بود
مسئله سوال کردند عاجز شد امام علیه السلام
از حضرت عبد العظیم پرسیدند جواب عرض کردند
پس امام فرمودند بانشخص عاجز از مسئله بر خیز و

حدیث بیست و دوم

پس آن شخص برخواست و آنحضرت مقدم بر او
نشست باز امام از آنکه مقدم بر آنحضرت
نشسته بود مسئله پرسیدند عاجز شد بامر امام
آنحضرت جواب معروض داشت پس امام بوی فرمودند
و مقدم شدند و همچنین از کسانیکه مقدم
بودند یک یک مسئله سوال فرمودند و جمیع عاجز
شدند هر که عاجز میشد حضرت بر او مقدم
میشدند تا آنکه متصل شدند بامام علیه السلام
و کمال عنایت درباره وی فرمودند پس رو
باهل مجلس فرمودند و فرمودند این عالم آل
محمد است باید بنکوند محترم باشد پس شکی در
عالمیت و بینش نیست زیرا که کلام امام است و این است
که داعی در زیارت مؤلفه عرض کردم
السلام علیک یا عالم آل محمد حدیث سیم

حدیث سیم

که دال بر فضیلت و بزرگواری حضرت عبدالعظیم
است سید شریف احمد نسابه مجاور مدینه
طیبه در کتاب عمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب
گفته اما عبد العظیم بن عبد الله بن علی المکنی
بابی القاسم کان رجلا عظیما و هو المدفون فی
مسجد الشجرة بالری و قبره یزار فقال النجاری قال
ابو علی محمد بن همام حدثنی حمد غنیه بن عبد الله عن
علی بن علی عن الحسن بن علی العسکری انه سئل عن
عبد العظیم بن عبد الله فقال لولاه لقلنا انما
اعقب علی بن الحسن بن زید یعنی عبد العظیم بن
عبد الله که کنیه اش ابو القاسم است و مدفون
است در مسجد شجره ری قبرش زیارتگاه است
مجاورت بسند مذکور روایت کرده که سوال
شد از امام یازدهم از حال عبد العظیم بن

عبد الله پس فرمود حضرت عسکری اگر نبود عبد
العظیم هر اینه میگفتم که علی بن حسن بن زید بلا
عقب بود داعی عرض میکنم یعنی موجب افتخار
اجدادش تا زید میباشد غرض تعریف آنجناب است
نه ذم دیگران کما علت برسول الله عدنان
و از این حدیث بر میاید که اهل سنت هم تا اول
و سخن هم بزرگواری آنحضرت نموده اند **حدیث**
چهارم سید الحکماء میرداماد رحمه الله
در کتاب رواشح سماویه که مختصر مفیدی است
در معرفت بعضی از رجال حق و کبار اهل علم
فرموده من الذرایع الشایعات لطریق الروایة
من جهة ابی القاسم **عبد العظیم** بن
عبد الله الحسنی المدفون بمسجد الشجرة بالری
رضی الله عنه وارضاه من الحسن لانه ممدوح غیر منصوص

علی توثیقه عندی ان الناقد البصیر والمتبصر
الخبیر یستحییان ذلک ویستقبحان جدا ولو لم یکن
له حدیث عرض الدین وحقیقة المعرفة وقول سیدنا
الهادی ابی الحسن الثالث له انت ولیّنا حقا مع ما له
من النسب الطاهر والشرف الباهر لیکفی اذ لیس
سلالة النبوة والاطهار کاحد من الناس اذا
امن واتقی وکان عند ائمتنا الطاهرین مرضیا
مشکورا فکیف وهو صاحب الحکایة المعروفة التی
قد اوردها النجاشی فی ترجمته وهی ناطقة بجلالة
قدره وعلو مرتبته وفی فضل زیارته اخبار متظافرة
قد ورد ان من زار قبره وجبت له الجنة وروی
الصدوق ابو جعفر بن بابویه فی ثواب الاعمال مسندا
فقال حدثنی علی بن احمد الخ ولابی جعفر بن بابویه کتاب
اخبار عبد العظیم الحسنی ذکره النجاشی فی عدکتا

و بالجملة قول النجاشی و ابن بابویه و غیرهما انه کان
عابدًا و ورعًا مرضیًا یکفی فی استصحاح احادیثه
فضلا عما اوردنا فان الاصح و الارجح و الاصوب
و الاقوم ان هذا الطریق من جهته صحیحا و فی الدرجة
العلیا و الله سبحانه اعلم الی اخره و آنچه مذکور شد
ذکر کرده است خلاصه مضمون فرمایش میرزا اما
استکه بنیاد است در طریق روایت از حضرت
عبد العظیم است و آنچه ذاحسن گویند که ممدوح
و بتصریح بوثاقت و عدالتش نشده اصول خبر
وحدیث چهار است اول صحیح که جمیع طبقات
عادل ضابط باشند دویم حسن که در
بین شیعه ممدوح باشد که عدالتش و عدم آن
معلوم نباشد سیم موثق که در بین مسلم
ثقه غیر امامی باشد و در هر یک از این سه

باید سند متصل بمعصوم باشد و مجهول الحال
غیر ممدوح و فاسق در بین نباشد و غیر این
سه را ضعیف نامند از مقطوع و مرسل و بالجمله
در بین فاسقی باشد یا غیر ممدوح و یا غیر ثقه
اگرچه مجهول الحال باشد و مخفی نماید از من
اینست که گوهر شناس بینا و آنکه طلب بینائی
کرده و با خبر شده باید و حیا میکنند و قبیح میشمارند
این را قطعا و فرضا یعنی شبهه در وثاقت و عدالت
اگر نبود براین حدیث عرض و اظهار دین و بیان
حقیقت معرفت و تصدیق ها دین او و امر
اخبار امام از ولایت و محبت او و بطریق تاکید
بمضمون مَن والاهم فقد والَی الله دخل فی
اَولیاء الله الذین لا خوف علیهم و لا هم یحزنون
با آنچه ازو است از نسب ظاهر و شرافت ظاهر

هر آینه کافی بود بعلت آنکه نیست اولاد پیغمبر و اولا
اولادش مثل یکی از کم مردمانیکه ایمان آورده و
بپرهیزند و میباشد نزد پدران طاهرین خود پسندیده
شده که بجز اداده شده پس چگونه خواهد بود
که وی صاحب واقعه و حکایت مشهوره معلوم
است که ذکر کرده است نجاشی در ترجمه او و آن
حکایت گویا تکلم کننده است ببزرگی قدر و
بلندی مرتبه او و بنا بر این در فضیلت زیارت حضرت
عبد العظیم اخبار بسیار است بتحقیق وارد شده
هر که زیارت کند واجب میشود برای او بهشت
و روایت کرده است صدوق بسند متصل از
آنکه خدمت هادی دین مبین زاد الله نموده
واز اهل ری بوده گفت داخل شدم بر پدر امام
حسن عسکری پس پرسید کجا بودی عرض داشتم

که زیارت کردم امام حسین علیه السلام را پس فرمود
آگاه باش بدرستیکه اگر تو زیارت کرده
بودی قبر عبد العظیم را که نزد شما است هر آینه
بودی مثل آنکس که زیارت کرده قبر امام حسین
و از برای شیخ صدوق کتاب اخبار عبد العظیم الحسنی
که نجاشی در عداد کتب شیخ صدوق ذکر فرموده است
و بمقتضای قول نجاشی و ابن بابویه و غیر ایشان
که عابدا و رعا مرضیا کفایت میکند در صحت
احادیث آنحضرت پس صحیح تر که میباشد اولویت
و قوی تر و صواب ترند آن است که احادیث آن
حضرت صحیح شمرده شود الحق بعد از ملاحظه
حدیث عرض دین که صدوق و غیر ایشان نقل میکنند
بتوافق عقائد و اخبار وارده در زیارت
آنحضرت که این مضامین از عقائد که شنیده

حدیث بخشی

بعصمت اوند و امر امام با حماد ز رسول الثرته
مطلقا دیگر جای تامل نیست حدیث بخشی
عرض دین انحضرت است که در چهارم شماره بیان شد
است و در تحفة العظیمیه مشروحا عرض کرده ام و
در این مختصر با ترجمه ذکر میشود قال الصدوق
فی امالیه حدثنا علی بن محمد بن موسی الدقاق و علی بن
عبد الله الوراق جمیعا قالا حدثنا محمد بن هرون الصوفی
قال حدثنا ابو تراب عبد الله بن موسی الرویانی
عن عبد العظیم بن عبد الله الحسنی قال دخلت
علی سیدی علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن
محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب فلما
بصرنی قال لی مرحبا بك یا ابا القاسم انت ولینا
حقا فقلت له یا بن رسول الله انی ارید ان
اعرض علیك دینی فان كان مرضیا ثبت علیه

حتی القی الله عز وجل فقال هات یا ابا القاسم
فقلت انی اقول ان الله تبارك وتعالی واحد
لیس كمثله شیء خارج عن الحدین حد الابطال
وحد التشبیه وانه لیس بجسم ولا صورة ولا عرض
ولا جوهر بل هو مجسم الاجسام ومصور الصور
خالق الاعراض والجواهر ورب كل شیء ومالكه
وجاعله ومحدثه وان محمدا صلی الله علیه وآله
عبده ورسوله خاتم النبیین ولا نبی بعده
الی یوم القیمة واقول ان الامام والخلیفة
وولی الامر بعده امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
ثم الحسن ثم الحسین ثم علی بن الحسین ثم محمد بن
علی ثم جعفر بن محمد ثم موسی بن جعفر ثم علی بن
موسی ثم محمد بن علی ثم انت یا مولای فقال علیه السلام
ومن بعدی الحسن ابنی فكیف للناس بالخلف من

بعده قال فقلت فكيف ذلك يا مولاي قال لا
يرى شخصه ولا يحل ان يذكر اسمه حتى يخرج
فيملاء الارض قسطا وعدلا كما ملئت ظلما و
جورا قال فقلت اقررت واقول ان وليهم ولي
الله وعدوهم عدو الله وطاعتهم طاعة الله
ومعصيتهم معصية الله واقول ان المعراج
حق والمسئلة في القبر حق وان الجنة حق و
ان النار حق والصراط حق والميزان حق و
ان الساعة اتية لا ريب فيها وان الله يبعث
من في القبور واقول ان الفرايض الواجبة الصلوة
والزكوة والصوم والحج والجهاد والامر
بالمعروف والنهي عن المنكر فقال علي بن
محمد يا ابا القاسم هذا والله دين الله الذي
ارتضاه لعباده فاثبت ثبتك الله بالقول

الثابت في الحيوة الدنيا والاخرة شيخ صدوق بسند
مذكور از عبد العظيم روايت كند كه داخل شدم
بر مولاي خود امام مبين هادي بن امام علي
النقي ع پس چون ديد مرا بلفظ مرحبا بك كه رسم
بود تعارف واظهار مرحمت فرمودند يعني جاي
تو وسيع است بعد فرمودند تويي دوست ما بحق
يعني يقين كه در زمره اولياء الله ميباشي پس جمله اش معروض
داشتم كه اي فرزند رسول خدا استدعا دارم
دانم كه بحضور مبارك دين عرضه دارم دينم را
پس اگر پسنديده حضرت هست ثابت باشم بر او
تا ملاقات حق را اجابت كردم پس رخصت داد
كه بياور عقايدت را اي ابا القاسم پس عرضه
كردم كه ميگويم واعتقاد دارم كه خداي
تبارك وتعالي يكي است ونيست مثل او چيزي

ازممکنات که همه محتاج اندوناقص واواستکامل
من جمیع الجهات وبیرون است از حد ونفی صفات
ازاو ومثل قدرت وعلم وخارج است از تشبیه
بخلق که جسم باشد یا دیده شود یا عمل قبیح وسعبات
بکند واینکه نیست او جسم که قابل طول وعرض
وعمق باشد ونه صورت خارجی ونه ذهنی
ونه عرض که تغییر پذیر باشد ونه جوهر که ممکنات
وحادث وزوال دارد بلکه خدا یگانه وجسم دهنده
جسمها وصورت دهنده صورتها است افریننده
عرض وجوهر است پرورد کار هر چیز هست
وپادشاه اشیاء وقرار دهنده ونو پدید اورنده
همه چیز است واینکه میکویم محمد بن عبد الله
بنده شایسته خداست ورسول اواست وخاتم
پیغمبرانست ونیست پیغمبری بعد از او تا روز قیامت

ومیکویم اینکه پیشوا وجانشین وصاحب فرمان
که اطاعتش لازم است بعد از پیغمبر آقای مؤمنان
علی بن ابی طالب علیهما السلام است پس ذکر کرد ائمه را
واحد بعد واحد تا حضرت هادی پس آنحضرت
فرمود بعد از من پسرم امام است پس چکونه
خواهد بود حال مردم با جانشین بعد از ان
پس جناب عبد العظیم کفت معروض داشتم پس
چکونه است ان ای اقای من امام فرمود دیده نمیشود
شخص وحلال نیست ذکر اسم ان تا اینکه ظاهر شود
پس پر کند زمین را از عدل وداد چنانکه پر
شده است از ظلم وجور کفت پس عرض کردم
واقرار کردم وتصدیق نمودم بامر دوامام
ومیکویم واعتقاد دارم که دوست ایشان دوست
خدا است ودشمن ایشان دشمن خدا است وطاعت

حضرت حجت علیه السلام

ایشان طاعت خداست و فرمانهای ایشان همه صفت
خداست و میگویم که معراج پیغمبر حق است و سؤال
در قبر و بهشت و جهنم و صراط و میزان جمیعا
ثابت و محققند و اینکه قیامت آمدنی است و نیست
شکی در آن و اینکه خداوند زنده میکند هر که
در قبرها است و میگویم که فریضهای واجبه
نماز و زکوة و روزه و جهاد و امر بمعروف
نهی از منکر ند پس امام فرمود ای ابا القاسم
قسم بخدا این دین خداست که پسندیده است از برای
بندگانش پس ثابت باش باین طریقه ثابت
دارد ترا خدا بقول حق ثابت در دنیا و آخرت
مؤلف عرضه میدارد شایسته است اینعرض
دین را شیعیان در حضور مبارک آنحضرت بخوانند
وآنحضرت را شاهد و گواه گرفته که ما هم برآن

(عقیده)

عقیده ثابت میباشیم والسلام و ختم میکنیم این
این مختصر را بمختصری از قول علمای اعلام و فقهای
عظام و مروجین احکام در جلالت قدر این
امامزاده والامقام اول شیخ صدوق که در کتاب
من لا یحضره الفقیه و تعداد محدثین میفرماید
در دو جا یکی در اسم محدثین و یکی در ذکر کتاب
حضرت ایشان وکان ابو القاسم عبد العظیم
الحسنی ورعا عابدا مرضیا و سید مرتضی علم
الهدی میفرماید عبارتیکه ترجمه او این است حکایت
معروفیست برای سید پادشاه ذاتا و دنیا
که بلند رتبه است و بزرگ منزلت ابو القاسم عبد
العظیم بن عبد الله بن علی بن حسن بن زید بن
حسن بن علی بن ابی طالب علیهم السلام که در مسجد
شجره در ری در بقعه معموره مشهوره مدفونست خدمت

(سرنقر)

در حق حضرت عبدالعظیم علیه السلام

سه نفر از ائمه طاهره را ادراک نموده حضرت جواد و
هادی و عسکری علیهم السلام و امامیه از احادیث
که حضرت عبدالعظیم روایت کرده مستفیض شده اند
شیخ جلیل صاحب ابن عباد وزیر فخر الدوله
دیلمی است مینویسد ابو الفتح عبد العظیم بن عبد
الله الحسنی الی آخر چهار عالم و فاضل سید مشهور
سید علی همدانیست که اجله علمای کرام بوده
در کتاب تحفة لب الالباب فی نسب السادات الانجاب
مینویسد در احوالات آنحضرت و ذکر احادیث
مذکوره که کان عبد العظیم بن عبد الله الحسنی
صالحا عابدا ورعا زاهدا صائما نهاره و
متهجد اللیل الی آخره میفرماید که حضرت عبد
العظیم علیه السلام صالح بود و تارک دنیا و پرستنده
خدا و روزها روزه میگرفت و شبها همه را میدار

فرمایش حضرت عسکری

بود عبادت خداوند کریم مینمود و خداوند
تعالی بکرم خودش بر من منت گذارده دو مرتبه
مرا توفیق عتبه بوسی و زیارت آنحضرت عنایت
فرموده یکی در شهر ربیع الثانی هزار و پنجاه و
یک از هجرت حضرت ختمی مرتبت و دوم در
پنجاه و سه و با آنحضرت مدفون بودند و پسران
حضرت یکی جناب محمد ابرهیم و یکی جناب عز الدین
و داماد آنحضرت امیر جمال الدین عرضه میدارد
مولف قبر آقازادهای محترم و داماد آنحضرت
معلوم نیست مخصوصا و منسوبا الیه و احتمال
دارد یکی عرض از فرمایش جناب سید این بوده
باشد که این بزرگواران هم در روی مدفون بوده اند
و صاحب قبه غالبه میباشند و دیگر آنکه مدفون
در همین بقعه مبارکه بوده باشد چنانچه

در وفات حضرت و مکان ایشان

اعتقاده این اقل خادمین الحضرت العظیمه است چون
ابن نوم صادق در دیوان یا در تحفهٔ عظیمیه ذکر
کرده ام بقیه ترجمه بعضی از آن این است که آنحضرت
پارسا و صاحب دین و عبادت شناخته شده با امانت
و صدق گفتار و دانای بامر دین و موحد و قائل
بعدل و بسیار حدیث از امام جواد و هادی سلام
الله علیهما روایت کرده است و تعلیقه جات هم
ایشان بجناب عبد العظیم مرقوم داشته اند
و کتاب یوم و لیله یعنی در اعمال شبانه روز از آن
حضرت هست و روایات دیگر هم هست که ترجمه
کرده ام عرض مینمایم هرچند صاحب عباد وزیر
فخر الدوله دیلمی بوده ولی از مروجین احکام ائمه
انام علیهم السلام بوده است بنجم مرحوم مجلسی میفرماید
که حضرت عبد العظیم از اکابر محدثین و اعاظم

علماء و روات اخبار است و از اصحاب امام محمد
تقی و امام علی نقی علیهما السلام بوده است و نهایت
توسل بخدمت ایشان داشته و احادیث بسیار
از ایشان روایت کرده است و قبر شریف او
در ری مشهور و معلوم است و شیخ نجاشی
بسند معتبر از احمد بن خالد برقی روایت کرده است
که حضرت عبد العظیم از خلیفه گریخت و بری
آمد و مخفی شد در سردابی در خانه مردی از
شیعیان در سکة الموالی و در آنجا عبادت خدا میکرد
و روزها روزه میداشت و شبها بنماز میایستاد
و پنهان بیرون میآمد و زیارت میکرد قبری را
که در مقابل قبر او است و در راهی در میان بود و
میفرمود این قبر مردی از فرزندان حضرت
امام موسی است و پیوسته در آنجا میبود و

ورده از شیعیان خبر دار میشدند و احوال آنحضرت
تا آنکه اکثر مردم مردی او را شناختند پس شخصی
از شیعه حضرت رسالت پناه را در خواب دید که
آنحضرت فرمود مردی از فرزندان مرا از سکه الموالی
بر خواهند داشت و مدفون خواهند کرد نزد درخت
سیب در باغ عبد الجبار بن عبد الوهاب و
اشاره فرمود بهمین مکانیکه در آنجا مدفون
شد پس آن شخص رفت آن مکان را از صاحب باغ
بخرد صاحب باغ گفت از برای چه میخری
این درخت و جای این درخت را آن شخص خواب
خود را نقل کرد صاحب باغ گفت من نیز
این خواب را دیده ام و موضع این درخت را با جمیع
باغ وقف کردم بر آنحضرت و سایر شیعیان و شرفا
که در آنجا مردهای خود را دفن کنند پس حضرت

(عبد)

عبد العظیم بیمار شد و برحمت ایزدی واصل
گردید چون او را برهنه کردند که غسل دهند
در جیبش رقعه یافتند که در آنجا نسب خود را
نوشته بود که منم ابو القاسم عبد العظیم پسر
عبد الله پسر علی پسر حسن پسر زید پسر حسن بن
علی بن ابی طالب علیهم السلام و ابن بابویه و ابن قولویه
بسند معتبر روایت کرده اند که مردی از اهل
ری بخدمت حضرت امام علی نقی رفت حضرت
از او پرسید که کجا بودی گفت بزیارت حضرت
امام حسین رفته بودم فرمود که اگر زیارت
میکردی قبر عبد العظیم را که نزد شما است هر آینه
مثل کسی بودی که زیارت امام حسین کرده باشد
اینحدیث پیش گذشت چون در نهایت عبادت
بود من باب اعذکو نعمان لنا ان ذکره

هو

هو المسك ما کررته یتضوع مکرر شد
عرضه میدارم از این بیان معلوم شد نظر
بفرمایش حضرت عبد العظیم علیه السلام
و اقوال علماء الاعلام مثل نجاشی و علامه
مجلسی حضرت امامزاده حمزه علیه السلام فرزند
حضرت امام موسی کاظم علیه السلام است و شکی
نیست چنانکه در کتاب بذه الانصاب و نسبتا
الانجاب که در شرح امامزادگان ری نکاشتم
و تالیف نمودم عرض شده چنانچه بعضی از
جهال در عدم علم حضرت امامزاده حمزه
از فرزند امام موسی کاظم علیه السلام میدانند
غلط است و جهل صرف با فرمایش حضرت
عبد العظیم علیه السلام که دارای عصمت صغری است
جای تامل نیست و احادیث وارده در فضلیت

عصمت بعضی امامزادگان

فضیلت زیارت بنظر تو زیارت نامه مولف شده و آن

اینست

زیارت نامه حضرت عبد العظیم مشهور به پنج حدیث

بسم الله الرحمن الرحیم

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریك
له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله و
خاتم النبیین و لا نبی بعده الی یوم القیمة
و اشهد ان علیا امیر المؤمنین و ولی الله
و وصی رسوله و خلیفته بلا فصل بنص
رب العالمین و اشهد ان الحسن و الحسین
ائمتنا الی یوم الدین اللهم صل علی محمد

[illegible]

وآلِ محمدٍ الائمةِ المعصومين وصلِّ على ملائكتك
المقربين والانبياءِ والمرسلين والشهداءِ
والصدّيقين وصلِّ على جميع عبادك الصالحين
اللهم صلِّ على سيدنا السيّد الكريم
ومولينا المحدثِ العليم ابي القاسم عبد
العظيم الذي قال في حقّه السيّد الاجلّ
الاعلى وسند الورى امامنا عليّ بن موسى
الرضا عليهما السلام من زار عبد العظيم الحسني
بالريّ كمن كان زار ابا عبد الله الحسين
بكربلاء اللهم بشفاعته المقبولة ودرجته
الرفيعة ان تنفس به كربي وتغفر به ذنبي
وتسمع كلامي وتبلغه سلامي السلام
عليك يا ابن رسول الله محمد بن عبد الله
سيد المرسلين السلام عليك يا ابن امير

المؤمنين وسيد الوصيين السلام عليك
يا ابن فاطمة الزهراء سيدة نساء العالمين
السلام عليك يا ابن خديجة الكبرى ام
المؤمنين السلام عليك يا ابن الحسن المجتبى
سيد شباب اهل الجنة اجمعين السلام
عليك يا عالم آل محمد انت الذي قال في
حقه قرة عين المؤمنين وغيظ الملحدين
ابو الحسن الثاني علي سلطان السلاطين
من زارني بعد موتي ضمنت له الجنة
ومن لم يقدر على زيارتي فليزر اخي
عبد العظيم الحسنيّ بالري مولاي مولاي
انا زائرك فتقبل زيارتنا واجعلنا من
زوارك في الدنيا والآخرة السلام عليك
يا من تشرف واتقى بشرف صحبة الجواد

النقي و اهتدى بهدى نقي النقي انت الذي
قال في حقك حجة الله وولي الله وعيبة
علمه وحافظ سره علي بن موسى الرضا ع
من زار قبره وجبت له على الله الجنة سيدي
انا زائرك فاستدع من الله تعالى ان
يعتقني من النار ويدخلني الجنة السلام
عليك يا راوي اخبار الائمة الاخيار
وناشر آثار آبائك الاطهار السلام عليك
يا من قال فيه السيد الشهيد وامامنا السعيد
الرضا المرتضى اذا عجزت عن زيارة جدي
الحسين عليه السلام فزر السيد الزاهد العابد
عبد العظيم بالري فانه اجر زيارتك وكفاك
يا سيدي انا زائرك وعارف بحقك فاجزني
جزاء الخير كجزاء زائر عم الشهيد المظلوم

السلام عليك يا سيدي وابن ساداتي ومولاي
وابن موالي يا ابا القاسم يا عبد العظيم بن
عبد الله بن علي بن الحسن بن زيد بن الحسن بن
علي بن ابي طالب السلام عليك يا من قال
فيه السيد الصفي وامامنا الزكي الهادي
علي النقي لرجل من اهل الري اما انك لو
زرت قبر عبد العظيم عندكم لكنت كمن زار
قبر الحسين بن علي يا مولاي لكل احد وسيلة
وانت وسيلتي الى الله تعالى في الدارين
فكن شفيعي وشفيع والدي بحق اجدادك
الطاهرين وآبائك الطيبين وجدتك
الطاهرة في يوم القيامة السلام عليك
وعلى روحك الطيب وبدنك الطاهر وعلى
آبائك وامهاتك واخوانك وابنائك و

رحمة الله وبرکاته اللهم صلّ علی محمدٍ وآلِ
محمدٍ وارحم بهم موتانا واشفِ بهم مرضانا
واحفظ بهم مسافرینا وأدِّ بهم دیوننا
ووسّع بهم ارزاقنا برحمتک یا ارحم الراحمین
تمام شد اینکتاب شریف موسوم بخصایص العظمیه
که مخصوص است بر پنج حدیث در ثواب زیارت حضرت عبد
العظیم و پنج حدیث در فضیلت آن بزرگوار که بعضی
از آنها مرسل و بعضی مقطوع است و قول پنج نفر از
علماء اعلام در بزرگواری آنحضرت و از عمر زیاده از
اعشار و اندکی از بیشمار فضایل و مناقب آن بزرگوار
است و اما تفصیل از احوال اجداد و آباء و اعمام
و ترجمه و اولاد و کنیه و لقب و شرح تشریف فرمایی
آنحضرت بری و وفات آنحضرت و شرح عرض زیارت نمودن
حضور بعض از ائمه اطهار و احادیث وارده در فضیلت

آن بزرگوار ذکر کرده اند و اخبار که آنحضرت از اهل
بیت عصمت و طهارت روایت نموده اند در کتاب اخبار
العظیمیه عرض نموده ام هرچند که انشاء الله تعالی
بطبع آراسته شود دوستان و برادران رجوع فرمایند

زیارتنامه
دیگر مشهور شیخ حیدر که
نیز از مؤلفات آن بزرگوارست

بسم الله الرحمن الرحیم

السلام علیک یا بن رسول الله محمد بن عبد الله
سید المرسلین انت الذی قال فی حقه الامام
هذا عالم آل محمد السلام علیک یا بن امیر
المؤمنین سید الوصیین انت الذی قال
فی حقه الامام مرحباً بک یا ابا القاسم انت
ولینا حقاً السلام علیک یا بن فاطمة الزهراء

سیدة نساء العالمین انت الذی قال فی حقه
الامام اذا عرضت علیه دینك وصدقك
ودعا لك هذا والله الدین الذی ارتضاه
لعباده فاثبت ثبتك الله تعالی علیه فی
الدنیا والآخرة السلام علیك یا بن الحسن
المجتبی سید شباب اهل الجنة اجمعین
انت الذی قال فی حقه الامام لولاه لقلنا
ما اعقب علی بن حسن بن زید السلام علیك یا
سیدی ومولای یا عبد العظیم بن عبد الله بن
علی بن حسن بن زید بن حسن بن علی بن ابی طالب
انت الذی قال فی حقه الامام لابی حماد الرازی
اذا اشکل علیك شیء من امر دینك بناحیتك فاسئله
عن عبد العظیم الحسنی واقرئه منی السلام
صلی الله علیك وعلی روحك الطیب وبدنك

الطاهر وعلی آبائك وامهاتك وابنائك
واخوانك کن شفیعی وشفیع والدی والمؤمنین
والمؤمنات ورحمة الله وبرکاته

محض تزیین این اوراق بیك نوم صادق از منامات
کثیره که درباره آنحضرت دیده شده که برهانی است
ساطع و دلیلی است قاطع ذکر مینماید و تفصیل خواب
که از اعلام رسالت و امامت است و اثبات حقه
ومعرفت بعلوم غیبیه و تحقیق آن معرفة الامور
الغیبیة فی النوم ممکنة فوجب ان یکون فی الیقظه
و در اینکه شیطان بصورت حضرت ختمی مرتبت و
اوصیاء آنحضرت متمثل نمیشود و اینکه آنحضرت
کبیر آل عبا بوده در کتاب تحفة العظیمیه ذکر نموده ام
اخبرنی رجل فاضل ثقة المسمی بمحمد علی خان
المعروف بامین دیوان لاهیجی شخص فاضل ثقه

حکایت کرد مرا که چون احادیث وارده در جلالت
حضرت عبد العظیم ع بنظرم نرسیده بود بخاطرم رسید که
در وداد که شاید احادیث معروفه در السنه بی ماخذ
و مدرک بوده باشد پس در شب نیمه شعبان که شب عید بزرگ
شیعیانست بجهة تولد حضرت حجة آل محمد از روز
مبارک در عالم رؤیا دیدم که حضرت شاه اولیا ارواح
العالمین له الفدا در مسجد بالاسر در عرشه منبر
تشریف دارند و خدام با احتشام و زوار والا
مقام در حضور مبارک آنحضرت ایستاده من هم
در آنمیانه بودم پس حضرت امیر المؤمنین ع خطاب
فرمود بحاضرین فان الله تعالی فی مثل هذه الایام
نور یستضاء منه کل النور الا عبد العظیم فانه
نور من النور فی کتاب مسطور فی رق منشور حضرت
امیر المؤمنین ع فرمودند بدرستیکه از برای خداوند

کریم در مثل این روزها نوریست که جمیع نورها
از آن نور خداوند کریم کسب روشنائی مینمایند مگر عبد
العظیم بدرستیکه او نوریست از نور خدا که در کتاب
مسطور و رق منشور ضبط است عرضه میدارم اولا
مراد از کتاب مسطور و رق منشور لوح محفوظ است
یا قرآن مجید یا حضرت حجة عجل الله فرجه یا
شخص با بصیرت و مدرک حقیقت میدانند که آنچه
مبارک از دهان مبارک آنحضرت خارج شد کلام
الملوک ملوک الکلام از ظاهرش ظاهر و مؤید
تا آنکه سوگند یاد میکنم والله هذه الرقعة التی لیس فوقها
شرح اینجمله شریفه قول اکثری از علماء اعلام در
بزرگواری آنحضرت و کرامات و خوارق عادات
که از آنحضرت بظهور و بروز رسید از قبیل شفا دادن
کور و افلیج که در عصر خود برأی العین مشاهده شد

و ترجمه
الملة والدين شيخ صدوق
عليه الرحمة وكتاب ترجمه
الاخبار ... از عباس بن ... فخر الدين ... الدهقاني
و غيرها از كتاب روح ريحان و جنة النعيم مرحوم
حاجي ملا باقر محدث
واعظ طهراني و
كتاب تحفة العظيمة وكتاب اخبار
العظيمة وكتاب خصائص العظيمة حاج ملا محمد جواد ... شيخ
محمد جواد [illegible] لقد فرغت من تسويد هذا المختصر
في زمان قليل الخير وكثير الشر واخذت حقوق المظلوم و
وريثة الغموم وانعدم حقوق الانسانية
من العشيرة والنوع
والاختتم في شهر رجب
الاصب شهور سنة ۱۳۱۸ هجرية
من الهجرة النبوية عليه الف الف تحية
كتبه العبد الاثيم الجاني محمد حسين
الكلپايگاني

بسمه تعالى شأنه العزيز مخفى نماناد كه چون بناها كل موقوفات
عرش نشان ملايك پاسبان حضرت عبد العظيم عليه السلام از زمان
سلاطين صفويه كه بناهاى آن از ايشان است مباركه و از رقبه
صحن و ... اهالي بسا و قرا و قنوات ... و اراضي
موقوفه صبيا و آنچه مغصوب شده كه فعلا در تصرف آستانه مباركه
نيست جميع با غارات و به مقدار از نابرده ملكي و ... معاف فرموده اند
و لعنت كرده مالبانيند و در زمانها فاغتنم ... و الى زمان
شاهنشاه سعيد شهيد كه همه اصناف كم كان و به مقدار ... معاف فرموده اند
و در اواخر بحمد الله تعالى كلية عوارض قصابي و خبازي
از جميع ممالك محروسه ايران معاف شده اكر طمع بكند از ...
بسعى و اهتمام جناب مستطاب اجل عالى آقاى
آقا ميرزا فتاح خان منشي باشى ...
آستانه مباركه اختتام پذيرفت
۱۳۱۹
كتبه العبد الخاطي يحيى بن محمد باقر التفرشي الطالقاني عفي عنهما في سنه

صورت خطبهٔ استانهٔ مبارکه تعجیل ظهور موفور السرور مهر

سپهر امامت دُرّ درج خلافت سُلطان سریر ولایت هادی

سبیل رشاد مولای بندهٔ وازاد ولی الله الاعظم والامام المعظم

الحجة المنتظر صاحب العصر والزمان وخلیفة الرحمن علیه

صلوات الله الملک المنّان ترویج روح کثیر الفتوح مقدّس

منوّر مطهر حضرتنا مامزاده واجب التعظیم ولازم التکریم سلالهٔ

دودمان مصطفوی وسلیل سلیلهٔ مرتضوی المولی الجلیل

والسید النبیل صاحب المنافیح المفاخر والمناقب ابوالقاسم سیّدنا

ومولانا سلطان عبد العظیم الحسنی مع ارواح سایر ابناء الائمة

المعصومین خصوصاً سیّدنا ومولانا حمزة بن موسی الکاظم

وطاهر بن زید بن علی علیهم التحیة وعلی آبائهم التحیة والتکریم فاتحه

دوام دولت جاوید مدت وبقای سریر سلطنت اعلیحضرت

قدر قدرت شاهنشاه اسلام پناه سلیمان بارگاه مولی الاعظم

والخاقان المعظم السلطان بن السلطان بن السلطان والخاقان بن

الخاقان بن الخاقان خلد الله ملکه وسلطنته وافاض علی

العالمین برّه وعدله واحسانه وصحت وسلامتی جمیع امناء دولت

ابد مدت وعلماء ملت باشوکت صحت وسلامتی جمیع خدام دارالامان

مقام با احتشام استانهٔ متبرکهٔ مقدسهٔ منوره بنشی ونکو

اعادی دین مبین ومخالفین دولت ابد قرین تعجیل فناء فاتحه

بسمه تعالی شانه العزیز

تواتر استمان ملازمان پاسبان حضرت عبد العظیم علیه السلام که

بعضی از آنها از ابتداء نظم وانتظام استانه مبارکه در تولیت

متولیان سابق طاب ثراهم مقرر شده بود وبرخی در تولیت

مرحوم مغفور اقا میرزا ابرهیم خان امین السلطان طاب ثراه

که پیر ازان مرحوم در تولیت مرحوم امین الملک و تولیت نواب
نصرة السلطنة و نواب بیز الدوله و مرحوم ناظم الدوله طباطبائی
و جناب مستطاب اجل اکرم نظام الملک و جناب اجل اکرم حاجی
آصف الدوله برقرار و مجری بوده باشد و انشاء الله تعالی در
هر تولیتی مجری خواهد بود و فعلا که تولیت حضرت مستطاب
ارفع امجد اسعد اشرف والا شاهزاده عین الدوله دام اقباله
العالی است مجری میباشد

اولا از برای حضرت علیه السلام مهر بزرگی است چون مهر
سلاطین بنام نامی از سلطان سلاطین علیه‌السلام بدین عبارت
فرزند مجتبی گهر درج احمدی عبد العظیم لمعه نور محمدی
که در بالای فرامین زده میشود و مهر کوچک دیگر
فخر آل مجتبی عبد العظیم که در بالای بروات زده میشود
و این مهر مبارک را مهرداری است که از طرف قرین الشرف
هر کس از برای حکومت زاویه مقدسه مقرر میشود باید در نزد

او بوده باشد و این دو مهر مبارک عقیق و در طلا نشانده
شده است و هر کدام یک زمرد سبز نشان دارد و در کیسه
ترمه مروارید دوز در جعبه فولاد است و قفل کوچک نقره
دارد و از برای مهردار مواجب و جیره بقرار سابق مقرر است
چنانکه گذشت و تحویلداری از برای حضرت مقرر شده است
از طرف تولیت که حفظ و حراست موقوفات نماید و اجاره و استیجاره
بدهد و سررشته داری مقرر شده است که جمع و خرج آستانه
مبارکه همیشه معین و معلوم بوده باشد و از برای تحویلدار
و سررشته دار مواجبی معین است چنانچه گذشت و قانون اینست
که در موقع صدور بروات سرکاری بروات کلا نوشته شده
بمهر مبارک حضرت علیه‌السلام مزین گردد و مهر متولی پس کلا
تمام شده در اول سند با حضور حکومت و امنای آستانه
مبارکه با نایب و بخدام والامقام داده شود که وجه نقد در
همان مجلس گرفته شود

ثانیاً شرح کشیکهای مقرر شده و شرح سرکشیکها و شرح ضابطها

سرکشیک / یومیه / ضابط

جناب حاجی ... الدوله — جناب آقا ... الدوله — جناب میرزا ... — آقاسید ابراهیم — آقاسید جواد — ملا [illegible]

جناب سید محمد — جناب ... الدوله — جناب ... — آقا شیخ ... — آقا سید حسن — آقا شیخ حسن — آقا سید طاهر

و از برای هر کشیکی هیجده نفر اهل کشیک مقرر است که با سرکشیک و ضابط بیست نفر میشوند در اول صبح این بیست نفر باید حاضر بوده باشند در سمت دست راست حرم محترم بایستند و بیست نفر خدام روز گذشته در سمت دست چپ ایستاده پس از خواندن خطبه اسبابهای حرم محترم را بضابط و کشیک تحویل بدهند و اهل این کشیک از اول آفتاب تا صبح روز دیگر کشیکشان میباشد سوای این اهل کشیک از خدام والا مقام احدی حق خواندن زیارت نامه ندارند و این اهل کشیک در کشیکخانه مبارکه در وقت عصر بمباشرت ضابط مصرف چائی نمایند کذلک در صبح و مقرر است که این بیست نفر

(در شب)

در شب در کشیکخانه صرف شام نمایند با کمال احترام فاتحه برای روح پر فتوح حضرت علیه السلام بخوانند پنج مجموعه شام است یک مجموعه حق فراش چهار مجموعه حق اهل کشیک و سوای این بیست نفر یکنفر کفشدار و یکنفر چراغچی و یکنفر قهوه چی که از برای اهل کشیک مقرر است صرف شام باید بنمایند پس از شام بیست نفر اهل کشیک فقط ملتزم به بیتوته میباشند که در ساعت چهار دربهای حرم محترم را ببندند پس از آنکه چراغچی چهار چراغ شمع کچی در چهار کنج حرم محترم گذاشته باشد که تا صبح بسوزد پس از بستن درب کلید در نزد سرکشیک بوده باشد که اگر خدا نخواسته کسی شب در حرم داخل بود یا حادثه دیگری از قبیل افتادن چراغ یا غیره روی دهد مستعجلا درب را باز نماید و چنانچه سرکشیک نخواهد حق بردن کلید ندارد باید در نزد ضابط بوده باشد

ثالثاً در وقت غروب جمیع خدام حاضر شوند از برای چراغ

بیست

بیست هزار و فه ده تا حضرت عبد العظیم علیه السلام ده تا
حضرت امامزاده حمزه علیه السلام چهارده عدد لاله فرمحض قراء
چهار لاله در چهار گوشه حرم راست ایستاده سرکشیک خطبه
بخواند سلام و تحیه حضرت علیه السلام و دعای اعلیحضرت ولی
کل خوانده شود با کمال احترام و ترتیب چراغ زده شود کذلک
صبح مذکور اول آفتاب برچیده شود در آن روز مخصوص
چراغ زدن و برچیدن سوای سرکشیک کشیک امروز دیگری
حق ندارد مگر در نبودن سرکشیک آن روز

رابعاً از یکساعت شب قراء حاضر شوند باصل الحفاظ در سمت
راست و چپ واقع مقابل حرم محترم سمت راست هفت نفر و سمت
چپ هفت نفر الی ساعت دوازده امام بخوانند و بعد صدر
الحفاظ خطبه بخواند و بروند کذلک یکساعت قبل از آفتاب حاضر
شوند الی طلوع آفتاب قرآن بخوانند بعد خطبه خوانده شود و چراغ
برچیده شود و بروند وچهار نفر قاری حرم در حرم محترم در وقت

حضور این قراء حاضر شوند و قرائت بخوانند بصوت خفی
تا بعد از اتمام خطبه شب و صبح کذلک در شهر صیام در عوض
شب در ایوان مطهر دوازده امام قرائت نمایند

خامساً — چهار نفر کفشدار در دست بالا و پایین از
قرار هر کدام یک هفته از صبح شنبه الی شنبه دیگر حاضر شده
کفشداری نمایند و آنچه دریافت شود بطریق معمول هفت صد ساله
آستانه مبارکه هر یک در هفته خود خود ایشان کلی
و جزئی سرکشیک و اهل کشیک و سایر خدام هیچکدام حق
ندارند و در صحن مطهر و اطراف حرم سوای حضرت امامزاده
حمزه علیه السلام که کفشدار مخصوص دارد آنهم از همین طایفه
است احدی حق کفشداری ندارد ایام زیارتی از هر دری که داخل
شوند از کشیک خانه زنانه و غیره حق کفشداری ایوان است
که هفته اوست

سادساً در شبانه روزی یکمرتبه حرم محترم جاروب

شود در وقت ظهر اهل کشیک حاضر شوند و حرم و اطراف
حرم و مساجد را جاروب نمایند و هر کشیک پس از اتمام خطبه
بخواند و در صحن مطهر اول صبح پنج نفر فراش دیوانی صحنها را
جاروب نمایند پس از اتمام نایب فراشباشی خطبه بخواند
و این فراشها را حق جاروب کردن حرم و مساجد حرم را ندارند
اختصاص بفراش حرم و اهل کشیک دارد
وسقا در صبح و عصر باید صحن مبارک را آب بپاشد در وقت
ضرورت سوای فصل زمستان
سابعاً چنانچه در آستان مبارک وجهی داده شود بابت تومان
نرسیده حق همان کشیک است و از یک تومان الی ده تومان از قرار

زیارت مرحوم	حضرت امامزاده حمزه	حضرت امامزاده طاهر	کفشدار
عشر	دو عشر	نیم عشر	نیم عشر

مذکور باید بقیه که نه عشر است بالسویه بین شش کشیک
قسمت شود و سوای اهل کشیک همه روزه آستانه دارد
کلابدار که چهار نفر میباشند از قرار هر هفته یکنفر دو چراغ

سایر خدمه ملتزم بحضور میباشند
ثامناً — حضرت امامزاده طاهر شش نفر اهل کشیک مخصوص
دارد که سوای آن شش نفر احدی از خدام آستان ملایک پاسبان
حق شراکت با آنها ندارند شش نفر از قرار مذکور است

کشیک اول مرحوم میرزا جعفر — دویم آقا شیخ حسن محمد زمان — سیم آقا سید مرتضی — چهارم آقا سید طاهر — پنجم شیخ محمد ...
ششم سید ... — قرار که — در سرنثار و تقسیم یکجا نیست

قسمت میشود و تولیت حضرت امامزاده طاهر از کلیدداری
و کفشداری و زیارتنامه خوانی و غیرها کلاً اختصاص
با آقا سید ابوالقاسم متولی دارد دیگری حق ندارد
تاسعاً سالی دو مرتبه در ضریح مطهر باید باز شود سوای
کلیددار و متولی باشی و نایب کلیددار و یکنفر دیگر که از
خدمه محترم تر است دیگری حق دخول ندارد و آنچه شموعات
سر نثار است حق چراغچی است و آنچه پارچه یا غیر بوده باشد
باید قیمت شود با وجه نقد آنوقت ثلث شود ثلث حق

کلید دار و ثلث از ثلث حق نایب کلید دار باقی بین اهل
کشیک تقسیم شود

دهم — درب حرم محترم و صحن مطهر الی ساعت چهار
از شب باید باز باشد و چراغ بسوزد مطابق سیاهه جداگانه
و درب حرم محترم حضرت امامزاده حمزه و حضرت امامزاده
طاهر علیهما السلام الی ساعت سه از شب رفته باید باز باشد
ولیالی جمعه و ایام متبرکه موقوف بجمعیت است و در شهر صیام
حرم مبارک همه شب حرم و صحن باید باز بوده باشد بتمامه
و هر شب در وقت دربستن در حرم محترم حضرت علیه السلام
چهار چراغ کچی و حرم حضرت امامزاده حمزه علیه السلام دو عدد
باید تا صبح بسوزد و عدد چراغ شبها و توفیر شب جمعه و تفصیل
شهر صیام بموجب سیاهه جداگانه است

یازدهم — در زمستان وقت آمدن برف عامه
حضرتی باید حاضر شوند جمیع عمارت صحن مطهر را از حرم محترم

و مساجد و حضرت امامزاده حمزه و حضرت امامزاده طاهر
و مسجد جامع و حجرات صحن را پارو ب نمایند و نهار و چایی بعهده
تحویلدار است

دوازدهم مواجب خدام والانعام باید و جیره سفید داده
شود در اول اسد و غله ایشان دو ثلث گندم و یک ثلث جو از
خرمن بار کرده باید بیاورند بحواله تحویلدار و حق تصرف و بردن
بخانه خود تحویلدار و انبار حرم ندارند و کرایه غله در عهده
تحویلدار است در محاسبه سرکاری حساب نماید

سیزدهم — چنانچه یکی از خدام برحمت واصل شود منصب
و کشیک او حق پسر بزرگست و مواجب و جیره در صورتیکه کمتر از ده
تومان بوده باشد حق پسر بزرگست و اگر از ده تومان زیادتر
باید در بین اولاد ذکور بالسویه تقسیم شود چنانچه متعدد مناسب
باشد به پسران لایق دیگر هم داده شود و در صورت نبودن
اولاد ذکور حق اولاد اناث بالسویه و در صورت نبودن

اولاد حق پدر و در صورت نبودن پدر حق مادر و در صورت
نبودن مادر حق برادر و در صورت نبودن برادر حق خواهر
و در نبودن هیچیک حق وارث شرعیست در ابتداء آستانه مبارکه
چنین بوده نباید قطع شود و چنانچه کسی در ایام حیات خود
مواجب و جیرهٔ خود را قسمت کند بین اولاد خود بر حسب میل خود شد
مختار است بعد هم مجری خواهد بود

چهاردهم — چنانچه در آستانه مبارکه وجهی
اضافه محل بوده باشد باید در خزانه مبارکه ضبط بوده باشد
تا در موقع بمصارف برسد بر حسب امر متولی کل

پانزدهم — نذورات سرکاری کلا باید باطلاع سر
کشیکان روز و متولی باشی کل بموجب کتابچه در خزانه مبارکه
ضبط بوده باشد در موقع بیرون بیاورند

شانزدهم — چنانچه در وقت آوردن نعشهای
محترم طاقه شالی داده شود الی ده تومان حق مستأجر خواهد بست

وچنانچه اضافه باشد باید در خزانه مبارکه ضبط شود و در
جزو جمع خصوصی محسوب شود

هفدهم — نعش را حق ندارند در قبور مندرسه که متعلق بسرکار است
از ایوان مبارک و رواق و مساجد دفن نمایند مگر باذن و رضای حضرات
قبور از خلعه و خدمه و اهل بلد حق الارض ندارند و از هر نعش
محترم و زوار نباید بدر بان داده شود و یکتومان بفراش

هیجدهم — چنانچه محض تعمیر آستانه مبارکه و خرابی
فوق العاده کسر محلی حادث شود از جنس و نقد خدمه نباید کسر
شود بحوالجات و مباشر و مستأجر باید از خود بدهند و در سنوات
آتیه طلب خود را کسر گذارند

نوزدهم — چنانچه در بعضی از قبور خلعه و حجرات صحن
که متعلق بخدمه است میتی دفن شود برحسب اذن خود ایشان
قرائت و مباشرت مقبره با خود از خلعه است غیر حق
ندارد

بیستم — مقابر اطراف صحن با ساعت سرا زشب باید
روشن باشد و اختیار نظم و انتظام مقبره جزء نظم و انتظام
صحن مبارک است و تعمیرات لازمه مقابر و خرابی و تعمیرات مسجد جامع
فوقانی و تحتانی جزء تعمیرات آستانه مبارکه است که باید از
موقوفات سرکاری ساخته شود کلاً و جزءً

موقوفات مدرسه مرحوم مغفور فردوس مکان آقا
میرزا ابرهیم خان امین السلطان طاب ثراه تولیت با حضرت مستطاب
اجل اکرم افخم اشرف اعظم اتابک اعظم مدظله العالی است نظارت
با متولی باشی سرکار فیض آثار

صورت موقوفات زاویه مقدسه که جزو موقوفات آستانه مبارکه نمیباشد

موقوفات مسجد جامع
فوقانی که مرحوم مغفور اخوند ملا رجبعلی امام جماعت مجتهد و
همشیره مرحوم قایم مقام و مرحوم محمد علیخان وقف کرده اند
نصاً من الواقف با اورع و اتقای از اولاد مرحوم اخوند ملا رجبعلی

امام جماعت است نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن که فعلاً
اورع و اتقای از اولاد مرحوم از مرحوم مغفور آقا شیخ مهدی
مجتهد امام جماعت جناب آقا شیخ آقا بزرگ مجتهد نجفی است که
متولی شرعیست موقوفات شش باب دکان است که هر یک
شش دانگ میباشند واقعه در سر چهارسوق استرآباد
زاویه مقدسه است از قرار تفصیل ذیل...

جمع [illegible]

جمع [illegible]

نقد و جنس [illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	

مصرف [illegible]

حق التولیه	امام جماعت	واعظ	روضه	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

امام جماعت و واعظ مسجد جامع فوقانی اباً عن جد با جناب شریعتمدار
آقا شیخ جواد سلمه الله تعالی است امام جماعت مسجد جامع تحتانی که از
جناب شریعتمدار آقا شیخ حسین سلمه الله تعالی از طرف قرین
الشرف اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاهی بطریق معمول همه ساله

بجناب شریعتمدار آقا شیخ جواد سلمه الله تعالی مرحمت میشود

یک حلقه انگشتر نگین الماس مقوم بشصت تومان بموجب دستخط

مبارک بتوسط حکمران دار الخلافه از بابت فطاریه شهر صیام

بجناب معزی الیه از طرف قرین الشرف مرحمت میشود بتوسط

جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر حضرت دام عزه کرد رجال الدوله

بنات معروف و از اجلای بزرگان است مبلغ چهل تومان

تولیت موقوفات تکیه معروف بتکیه رنا معتمد السلطان حاجی

آقا محمد سلطان بن تفصیل جداگانه تولیت موقوفات تکیه

معروف به سقرآباد با عالیجاه نصیر [illegible] حاجی است مطابق نوشتجات

جداگانه تولیت موقوفات تکیه میدان زاویه مقدسه

که ابا عن جد با مرحوم شریعتمدار آقا شیخ مهدی مجتهد طاب ثراه بوده

نظام الواقف وبعد با ارشد اولاد مرحوم نسلا بعد نسل و بطنا

بعد بطن که بموجب فرمان اعلیحضرت اقدس و احکام علمای ملت در حال

دولت تولیت و نظارت با جناب آقا شیخ عیسی متولی التولیه است

که با اطلاع واستحضار جناب شریعتمدار آقا شیخ حسین وجناب

آقا شیخ جواد شریعتمدار خزانه دار کل صرف شود و همه ساله

جمع وخرج بوزارت جلیله اوقاف داده شود

موقوفات حضرت امامزاده ابوالحسن معروف بمادر زمان

که سه دانگ وقف اولاد ذکور است و سه دانگ وقف اعمام

تولیت با عالیجناب آقا شیخ محمد اندرمانی است و بعد با اولاد ذکور و اناث

تولیت بقعه متبرکه شیخ المحدثین شیخ صدوق علیه الرحمه

که ابا عن جد با مرحوم شریعتمدار آقا شیخ مهدی طاب ثراه بوده

بموجب فرمان مهر لمعان مبارک اقدس شاهنشاهی با جناب

آقا شیخ علی خازن التولیه نواده آن مرحوم است

تولیت موقوفات روضه خوانی مرحوم آقا شیخ مهدی مجتهد طاب

ثراه که در حسینیه خیابان واندرون آن مرحوم بر حسب صلاح

متولی در هر عصر در دهه عاشورا روضه خوانده شود

[illegible] عشر الحجه [illegible]

نشده است در دفتر محرر رجب ... سنه ... برجه
داخله در ملک ... وقف ... مبارکه بوده ...
... است انجا در تولیت نواب مستطاب ...
... احمد ... عبد المجید ... البرده
... مبارک ... شده که در ...
محسوب بود

...

...

ثابت ... وقف ... که از
خیز ...

... محمد ...

تولیت مزبوره مشروطه به ... التولیه است

کاروانسرای ... حجة الاسلام حاجی ملا علی کنی و ...

در ... دکاکین متصله کاروانسرا

... مطلق خیرات و مصارف

... بتقدیم فقرا

اولاد و ... دکاکین ... مرحوم

علیا مکرمه معظمه ... مرحوم ... شریعتمدار آقا شیخ

مهدی طاب ثراه

کاروانسرای راسته خیابان جنب باغ دباغی ایضاً موقوفه

مرحوم حجة الاسلام ... تولیت با اولاد

از کتابچه موقوفات ... و کتابچه قوانین ... موقوفات

محض ... معلوم ...

موقوفات ...

... ۱۳۱۹

بسم الله الرحمن الرحیم

السلطان عبد العظیم الحسنی الحسینی علیه وعلی

آبائه آلاف التحیة والتکریم

[illegible]

مهر و وقفنامه آستان ملایک پاسبان مولانا عرش بنیان حضرت

شاهزاده عبد العظیم علیه السلام که از طرف قرین الشرف اعلیحضرت اقدس

شاهنشاهی خلد الله ملکه امر تولیت و حفظ موقوفات و تصرف [illegible]

و نظم و ضبط امور آستانه مبارکه مفوض است بحضرت مستطاب اشرف ارفع

امجد [illegible] شاهزاده سلطان عبد المجید میرزا عین الدوله دام

اقباله العالی [illegible] بر حسب [illegible] و انعامات و سایر

معمولات [illegible]

رجب المرجب [illegible] ۱۳۱۹

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قهوه‌خانه [illegible] دکان [illegible]

[illegible] شاه عباسی [illegible] شاه عباسی [illegible]

[illegible]

دکان عطاری [illegible] دکان [illegible]

شاه عباسی [illegible] شاه عباسی

[illegible]

دکان [illegible] کاروانسرای [illegible]

شاه عباسی [illegible] قهوه‌خانه [illegible]

[illegible] کاروانسرای [illegible]

[illegible]

دکان [illegible] دکان [illegible] دکان [illegible]

کاروانسرای شاه عباسی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] نواب [illegible] سرکار [illegible]

[illegible]

قریه ده [illegible] بالتمام [illegible]

[illegible] چهار [illegible] و نیم دانگ [illegible]

[illegible] الدوله

[illegible]

مزرعه [illegible] و نیم دانگ [illegible] بالتمام [illegible]

[illegible]

[illegible] نواب [illegible]

[illegible]

مرحوم [illegible]

[illegible]

[illegible]

قریه [illegible] و نیم دانگ [illegible]

[illegible] بالتمام [illegible]

[illegible]

مزرعه [illegible] و نیم دانگ [illegible] بالتمام [illegible]

[illegible]

مزرعه [illegible] و نیم دانگ [illegible]

[illegible] بالتمام [illegible]

[illegible]

[illegible]

زر نقد [illegible]

[illegible]

از جهت وجوه حرام و الکفا م ... الاسلام و ... تجار ... ولیسه ... سلطانی ... صادره ... در وزارت ... مجهوره بکتام ...

سرکار فیض ... دفتر ... سالیه

[illegible]

از جهت ... سرورها و ... سلطان ... و ... حرام ...

نظام ...

[illegible]

نواب ... سلطان ... سلطان ... میرزا ...

... الدوله ...

... سرکار فیض ...

[illegible]

جناب ... میرزا ...

...

[illegible]

جناب آقا شیخ ... جناب آقا میرزا ...

... الدوله ...

[illegible]

نواب ... جناب آقا میرزا ...

...

الدوله

[illegible]

جناب ... میرزا ... جناب آقا شیخ ...

صدر ...

[illegible]

جناب آقا میرزا ... جناب آقا سید ...

...

[illegible]

جناب ... سید ... جناب آقا میرزا ...

[illegible]

جناب آقا شیخ ... جناب آقا میرزا ...

[illegible]

جناب آقا شیخ ... جناب آقا میرزا ...

[illegible]

جناب آقا سید [illegible]

جناب آقا شیخ [illegible]

[illegible]

جناب [illegible] مرحوم [illegible]

علیاحضرت مرحوم [illegible]

[illegible]

علیاحضرت مرحوم [illegible]

جناب آقا میرزا حسن [illegible]

[illegible]

جناب آقا نصرالله

جناب آقا میرزا [illegible]

[illegible] الدوله

[illegible]

جناب آقا سید [illegible]

جناب آقا شیخ [illegible] الدوله

[illegible]

جناب [illegible]

جناب آقا [illegible] حسن [illegible]

[illegible]

جناب آقا [illegible]

جناب آقا سید [illegible]

[illegible]

آقا سید جواد ابن مرحوم آقا [illegible]

[illegible]

فراش [illegible]

[illegible]

جناب آقا میرزا [illegible] آقا سید جواد

[illegible]

علیجناب آقا میرزا حسن ابن مرحوم [illegible]

[illegible] مرحوم [illegible]

[illegible]

[illegible] ابن مرحوم آقا شیخ [illegible]

جناب [illegible]

[illegible]

علیجناب آقا سید [illegible] ابن مرحوم [illegible]

[illegible] مرحوم آقا سید [illegible]

[illegible]

آقا سید [illegible] ابن مرحوم [illegible]

علیجناب آقا [illegible]

[illegible]

آقا سید [illegible] پسر مرحوم آقا سید طاهر	آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
دوره مرحوم آقا سید [illegible]	عالیجاه آقا [illegible]
[illegible]	[illegible]
عالیجاه آقا شیخ حسن [illegible]	عالیجاه [illegible] آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	صبیه مرحوم آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
حاجی آقا سید محمود [illegible]	آقا میرزا حسن برادر مرحوم [illegible]
[illegible]	[illegible]
آقا سید [illegible]	آقا سید [illegible] پسر مرحوم آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
عالیجاه آقا سید طاهر	دوره مرحوم میرزا [illegible]
[illegible]	[illegible]

حاجی آقا میرزا [illegible]	آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
دوره مرحوم آقا سید [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
آقا سید [illegible]	آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

فراغ [illegible]

[illegible] پسر مرحوم [illegible]	عالیجاه آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	عالیجاه آقا [illegible]
[illegible]	[illegible]
عالیجاه آقا سید [illegible]	آقا سید [illegible]
[illegible]	[illegible]
دوره مرحوم آقا سید [illegible]	عالیجاه [illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عباس [illegible]	[illegible] مرحوم [illegible]
[illegible]	[illegible]
محمد جواد [illegible]	[illegible]
نقره داران	
[illegible] نقره دار [illegible]	[illegible] نقره دار [illegible]
[illegible] نقره دار [illegible]	محمد [illegible] نقره دار
[illegible] مرحوم [illegible]	[illegible] نقره دار [illegible]
فراشان [illegible]	
[illegible] فراش	محمد [illegible] فراش

ملا محمد فراش	استاد ابراهیم فراش
[illegible] فراش	فرج الله فراش
استاد عباس فراش	محمد [illegible] فراش
محمد [illegible] الله فراش	استاد احمد فراش
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

میرزا [illegible] حکیم باشی سابقه | میرزا ابراهیم [illegible] | [illegible] مرحوم [illegible] میرزا [illegible]

[illegible]

اسمعیل [illegible] | تحویلدار | [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جناب [illegible] آصف الدوله برقرار است

[illegible]

جناب [illegible] | ولد آن جناب [illegible] الدوله

[illegible] الدوله تحویلدار

[illegible]

عالیجاه آقا میرزا [illegible] | آقا میرزا [illegible]

[illegible] الدوله | الدوله

[illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible]

آقا محمد ولد مرحوم [illegible] | [illegible]

[illegible]

آقا [illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

جناب [illegible] مرحوم آقا [illegible]

[illegible] برقرار است

[illegible]

[illegible] مرحوم [illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] مرحوم آقا [illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] مبارک

[illegible]

[illegible] مبارک

[illegible]

[illegible] مبارک [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] خدمت [illegible]

[illegible]

[illegible]

صورت

[illegible] که اختیار با خود [illegible]

بدون اطلاع [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

آقا شیخ [illegible] | آقا شیخ [illegible]

[illegible]

آقا شیخ [illegible] | آقا شیخ [illegible]

[illegible]

آقا شیخ [illegible] | آقا شیخ [illegible]

[illegible]

عالم اسلام [illegible]

احمد رکن الدوله

سرور جہاں بیگم

[illegible]

[illegible]

عالم اعجاز الدوله

[illegible]

[illegible]

بسمه تعالی عرض میدارد عبد طالح عاصی علی بن محمد جواد بن محمد مهدی
بن محمد جعفر بن محمد صالح خادم زاده که شخص سلامتی وجود مبارک اعلی حضرت
اقدس همایونی خلد الله ملکه و ترغیب امر زیارت فضائل چندی بر صحیح وارده
در ثواب زیارت حضرت فاطمه معصومه قم ذکر میکنم چنانچه جناب مستطاب
افتخار المحدثین شیخ محمد ابراهیم دام ظله سلمه الله تعالی در کتاب تحفة المظفریة فی ذکر
اولاد الائمه در شرح احوال اولاد حضرت امام همام موسی الکاظم منسوب
که در ثواب زیارت حضرت فاطمه معصومه مدفونه در قم چهار حدیث
از ائمه اطهار وارد شده اول آنکه از حضرت امام جعفر صادق ع که فرمود
بدرستیکه از برای خداوند تعالی حرمی هست که او مکه است و از برای حضرت
رسول ص و آله حرمی هست که او مدینه است و از برای حضرت امیر المومنین
حرمی هست که کوفه است و از برای ما اهل بیت حرمی است که او قم است و زود است
دفن میشود در او زنی از فرزندان من که اسم او فاطمه است هر که زیارت کند او را
وجبت له الجنة کسیکه زیارت کند او را بهشت از برای او واجب است
در خبر دیگر است (ان زیارتها تعادل الجنة) دوم از حضرت

[illegible]

عبدالله نزیل الرضا
یا شفیع المذنبین

صورت وقفنامه حضرت مستطاب اجل اکرم افخم ذو المجد
والکرم والعز والهمم آقای آقا میرزا شفیع خان مستشار
الملک کرگانی فی کل دائره مرکزی بر جرد و عربستان
مد ظله العالی

که از برای اسامی بنیان و ترفیه احوال خدام و الاعظام حضرت
مکرمه معظمه محترمه جلیله نبیله سلیله حضرت ختمی مرتبت
و صبیه حضرت شاه ولایت فاطمه مشهوره بمعصومه
بنت حجة الله تعالی فی الارضین و اشرف المخلوقین بعد آبائه
الطاهرین امام همام موسی الکاظم علیه السلام امام هشتم
فرقه حقه اثنی عشریه وقف نموده و رضا بحضرت

اقدس

احدیت الهی جل شانه العالی را حاصل نموده و معاد اینکه بنظر
و من یعظم شعائر الله فانها من تقوی القلوب و اعتقاد
و مورد الطاف و منظور نظر ائمه اطهار گردیده و غرفات
جنان را از برای خود تهیه کرده و دستگیری یوم لا ینفع
المال و لا بنون قرار داده الحق شخص منصف میداند که این
امیر جلیل و این دبیر بی نظیر نبیل را جلای آثاری با اقتدار
بوده و همیشه منشاء امورات عظیمه بوده و وزارتهای
جلیله نموده وزارت ارض اقدس مشهد مقدس و سیستان
و وزارت آذربایجان و وزارت طهران و شیراز و بروجرد
و عربستان و غیرها نموده در کفایت و کفالت طاقت
و در جلالت و نبالت شهره آفاق نیز از سلاطین صفویه
موسویه انار الله تعالی مرقده کمتر شنیده شده و دیده شده
کسی موقوفه کلی قرار داده باشد سوای آنحضرت مستطاب
و آثار خیریه و اوقاف کثیره و بذلهای فوق العاده که فقرا

مبلغ

مبتلی بغنا کرده و موجب احیاء نفوس کلیه شده از بیان
زیاده مشاهده شده که قلم از تحریر و زبان از تقریر عاجز است
هر چند صورت و قفنامه در کتاب مستطاب زبدة الانساب
فی نسب سادات الانجاب که از تالیفات ابن اقل خدام سر نقیب
مطهره خازن الحضرة العقیق است و کذلک در کتاب مستطاب
تحفة المظفریه فی تذکرة اولاد الائمة مندرج شده ولی در
او راق محض بقای این موقوفه و تنبیه و اقف موقوف علیهم درج
شده والله تعالی اعلم بحقایق الامور و انا العبد محمد جواد بن یعقوب الرضوی

موالواقف علی الضمایر

هذه نسخة

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین
الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا
الله والحمد لله الذی جعلنا من المتمسکین بولایة امیر المؤمنین

علی بن ابی طالب و اولاده الطیبین الطاهرین الغر المیامین
صلوات الله علیهم اجمعین والصلوة والسلام علی نبیه
وصفیه وخیرته من خلقه خاتم الانبیاء واشرفهم محمد
صلی الله علیه و اله وعلی وصیه و وزیره و خلیفته
و حافظ سره افضل الاوصیاء و افقههم امیر المؤمنین
ابی الحسن علی بن ابیطالب و احد عشر من اولاده الطیبین
الطاهرین المعصومین المکرمین و لعنة الله علی اعدائهم
و غاصبی حقوقهم و منکری فضائلهم الی یوم الدین
و بعد وقف صحیح شرعی و حبس مؤبد ملی نمود
بنده ذلیل کثیر التقصیر کاربته زکار و سپاه محمد شفیع بن محمد حسن
همگی و تمامی سه دانگ مشاع از جمله شش دانگ قریه
کازران نو واقعه در محال جعفرآباد ساوه و اکر محدود است
بحدود اربعه ذیل از قنات و زمین مزروعی با نضمام چهار
دانگ در شش دانگ یکقطعه باغ و چهار دانگ از کل

ششدانگ یکجریب طاحونه و چهار دانگ قلعه و بیوتات رعیتی

شرقی بمزرعه لیستکان	غربی بکارزان کهنه ملکی واقف
جنوبی بسنگچین مزرعه طغرتی	شمالی بمزرعه عزیز آباد

که متعلق بچهار دانگ و یکچارک ملک منضرفی کارزان است

و چهار دانگ از کل ششدانگ خانه ابرهیم مسکر و چهار دانگ

از کل ششدانگ یکباب بقال و چهار دانگ از کل ششدانگ

یکقطعه باغ بونجه قریه مزبوره را بر آستانه مقدسه

حضرت معصومه فاطمه بنت موسی بن جعفر صلوات

الله علیها و علی آبائه الطاهرین و اجدادها المعصومین المکرمین

که همه ساله وجه منافع آنها موافق تفصیل ذیل بمصرف

قریه کارزان بوانر جمله ششدانگ ۷ دانگ	چهار دانگ از ششدانگ یکقطعه باغ	چهار دانگ از کل ششدانگ یکجریب طاحونه
چهار دانگ قلعه و بیوتات رعیتی	چهار دانگ از کل ششدانگ یکباب بقال	
چهار دانگ از کل ششدانگ ابرهیم مسکر	چهار دانگ از کل ششدانگ یکقطعه باغ [illegible]	

مخارج شام خدام آستانه مبارکه و روضه خوانی لیالی جمعه ایام

سال برسد و تولیت آنرا بجناب مستطاب سلاله دودمان مصطفوی

[illegible]

[illegible]

شام خدام [illegible] روضه خوان [illegible]

[illegible]

شام خدام [illegible]

[illegible]

شام [illegible] روضه خوان [illegible]

[illegible]	عزاداری	روضه خوان
[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

و فخر خاندان مرتضوی آقای حاجی میرزا سید حسین متولی باشی
سرکار فیض آثار سلمه الله تعالی و اولاد امجاد جناب معزی
الیه مکرر نسلاً بعد نسل دارای تولیت باشند و اگذار نمود
هرگاه خدای نخواسته اولاد ایشان منقرض شد تا اینکه
تولیت بخانواده خود ایشان یا بخانواده دیگر منتقل گردید
تولیت آن با متولی آن عصر است هر که باشد و همچنین سرکشیکان
عظام و صاحب منصبان آستانه مقدسه که مدیر کشیکها
میباشند در عصر هر که باشد حق نظارت دارند و با اطلاع
و صوابدید ایشان موقوفه مذکوره باجاره داده شود
با اینکه مخارج از قبیل مخارج قنات و تعمیرات سکنه و غیره
آنجا لازم باشد و همچنین در خرید اجناس و مصارف آن
باید ناظر باشند و شرط شد که اگر انشاء الله اجاره موقوفه
علاوه بر مخارج حقوق که تعیین شده بشود بقدر دویست تومان
همه اوقات در نزد تولیت ضبط و حاضر باشد که هرگاه

مخارج خرابی قنات یا اینکه خدای نخواسته محصول را آفتی
برسد یا اینکه قیمه اجناس ترقی حاصل نماید که قیمه علاوه
از آنچه منظور شده بشود بمصارف مذکوره با اطلاع ناظر برسد
که در شام و سایر مخارج کسر و نقصی روی ندهد و اگر
انشاءالله تعالی خرابی در قنات بهم نرسید و محصول هم عیب
نکرد اضافه جمع شود تا بمبلغ چهارصد تومان برسد
همینکه بمبلغ چهارصد تومان رسید دویست تومان آن
همچنانکه ذکر شد نگاهدارند و دویست تومان دیگر را
یکصد و پنجاه تومان میانه خدام مطابق قسمت نامچه که در دست
دارند قسمت نموده بدهند و پنجاه تومان دیگر را به پنج نفر که
یکی ده تومان باشد از جوانهای عزب سادات بی چیز خدام
آستانه مقدسه بدهند که عروسی نمایند و همچنین
شرط شد که هرگاه قیمه اجناس ارزان تر از آنچه قیمه شده
بشود تفاوت را روی تنخواه بگذارند سال بسال تا بحد چهارصد تومان

برسد و اگر خدای نخواسته گرانی فوق العاده شد با اینکه محصول را
افی نرسید منافع از سال دیگر هرچه میشود حساب نمایند مخارج
شام را باندازه دخل از سال قرار بدهند باینمعنی که یکشب آبگوشت
بدهند و یکشب چلو و اگر خسارت بیشتر است هفته دو شب
که یکشب دوشنبه باشد و یکشب جمعه چلو بدهند و پنج شب دیگر
آبگوشت و احیانا اگر خسارت زیادتر شد شبهای جمعه را از
چلو بدهند و سایر لیالی را آبگوشت که دخل ملک کفایت مخارج را
بکند و قرار مخارج سال هم این قسم داده شد که محصول هر سنه
بمصارف سنه آتیه برسد و اول سال قرار مبنا داده شد
که همیشه اوقات پول نقد حاضر داشته باشد تا اجناس و
تدارکات را بایجاد در موقع ارزانی از جنس بخرند که تفاوت
کلی بجهة موقوفه حاصل شود و شرط دیگر اینکه خدام کشیک
که در هر شب کشیک حاضر میشوند باید تا صبح در کشیکخانه
مبارکه حاضر و بیتوته نمایند هرگاه بخواهند بعد از صرف شام

بخانه خود بروند حق صرف شام را ندارند شرط دیگر اینکه
روضه خوان که دو نفر در عرض سال معین شده چون از خود
خدام بعضی روضه خوان هستند هر سر ماه دو نفر مشغول
روضه خوانی باشند که در حقیقه هشت نفر روضه خوان
بخوانند هر سر ماه دو نفر و حقی که معین شده باین هشت
نفر برسد و قرار داده شد که در لیالی ایام ماه مبارک
رمضان طلاب و غربا را وقت افطار شام بدهند و روضه
بخوانند و شام خدام را در سحور بدهند و شرط شد هر اوقات
که خدام کشیک علاوه از آنچه منظور شده حاضر باشند شام
آنها موافق برآورد علاوه داده شود و هرگاه خدام کشیک کمتر
حاضر باشند موافق سر شماره از برآورد کمتر شام طبخ نمایند
که در علاوه و کمتر صرفه وقف ملاحظه شده باشد و خدام حاضر
بی شام نمانند و بتاریخ لیل جمعه هیجدهم شهر ذیحجة الحرام [illegible]
هزار و سیصد و یازده هجری از موقوفه مذکوره تخلیه ید ملکیت

نموده و بتصریح جناب مستطاب آقای حاجی میرزا سید حسین

متولی باشی آستانهٔ مقدسه داده شد و صیغهٔ وقف بالعربیه

والفارسیه جاری کردید فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه

علی الذین یبدلونه ان الله سمیع علیم و کان ذلک فی شهر ذیحجة الحرام ۱۳۱۸

بعد الحمد والصلوة بجددا در روز جمعه یازدهم شهر

محرم الحرام سیچقان ئیل سنه یکهزار و سیصد و هیجده هجری ۱۳۱۸ وقف

صحیح شرعی و حبس مؤبد ملی نموده این بندهٔ ذلیل کمترکار درو سیاه

محمد شفیع بن محمد حسن کرکانی نیم دانک مشاع از کل شش دانک قریه

کاز زان جعفرآباد را که محدود داشت بحدود مفصله در متن با ضمام

دو دانک از کل شش دانک یکحجره طاحونه و دو دانک از کل شش دانک

یکقطعه باغ بزرک و دو دانک از کل شش دانک یخچال و دو دانک

از کل شش دانک عمارات بزهیم مسکر و دو دانک از یکقطعه باغ

بوتحجره آستانهٔ مقدسه حضرت معصومه فاطمه بنت موسی بن جعفر

صلوات الله و سلامه علیها و علی آبائه الطاهرین و اجدادها المعصومین

که همه ساله وجه منافع مذکوره بقرار تفصیل ذیل بمصارف بهار

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	۳	۱۰	[illegible]
[illegible]	[illegible]	ادویه و بری [illegible]	

خدام آستان مقدس برسد و تولیتش را با تفصیل و شرایط

در متن بجناب مستطاب سلالة دودمان مصطفوی و فخر خاندان

مرتضوی آقا میرزا محمد باقر متولی باشی سرکار فیض آثار سلمه الله تعالی

و بعد از ایشان هر کس که متصدی امر تولیت باشد و اگذار نمود و

تمام شرایط مذکوره در موقوفه متن در نظارت صاحب منصبان

و بموقع خریدن اجناس و مصارف قنات و صرف منافع موقوفه

و غیره و غیره و غیره در این موقوفه هم منظور است و صیغهٔ

وقف بالعربیه والفارسیه جاری کردید فمن بدله بعد ما سمعه

فانما اثمه علی الذین یبدلونه فی شهر محرم الحرام سنه هزار و سیصد هیجده ۱۳۱۸

بسعی و اهتمام جناب مستطاب سلیل العلماء العظام آقا شیخ علی

بحر العلوم خازن التولیه آستان عرش نشان حضرت عبدالعظیم

هفتصد و شصت محلهٔ ارزد تقریبا مجلس طبع اسلامی

محمد کاظم [illegible] ۱۳۱۹

نسب امامزاده جلیل النور الباهر الشمس الظاهر حضرت امامزاده
طاهر حسینی در جوار حضرت عبدالعظیم چنانچه در زبدة
الانساب است طاهر بن محمد بن محمد بن حسن بن حسین بن عیسی
یحیی بن زید بن علی الامام بن حسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام
پسر آنحضرت مطهر بن طاهر که مادر او زینب است از نوادهٔ
حضرت عکرمهٔ معظمه صدیقهٔ صغرا زینب خاتون علیها السلام
از علی العریضی ابن عبدالله بن جعفر بن ابی طالب با خود آنحضرت
در همان حرم محترم مدفون است بقیه احوالات آنحضرت و خوارق
عادات که دیده شده در زبدة الانساب ذکر شده

نسب امامزاده نبیل حضرت داود موسی که در کنگاه شمیران
از قراء ری مدفون است داود بن موسی بن ابراهیم بن موسی
الامام بن جعفر بن محمد بن علی بن حسین بن علی ابی طالب نسب حضرت
امامزاده عظیم المنزله عبدالله حسینی مدفون در خیابان حضرت
عبدالعظیم عبدالله الابیض الاصغر بن عباس بن عبدالله بن حسین الافطس

بن علی بن حسین بن علی الامام بن
حسین بن علی بن ابی طالب
شرح احوال انسانی
... ذکر ... مدفون است
امامزاده ... کان ... حضرت
... عبدالعظیم ...
... فقهای ...
... شده است

حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع)

تالیف جواد شهدار